VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam, 3594. szám

4 oldal, 20 bani

1956, szeptember 14, péntek

Lapunk tartalmából

— Irodalmi levél (2. old.)
— Szüret előtt . . . (2. old)
— Testnevelés és sport (2. old.)
— Pártélet. — Kommunista nevelést az ifjaknak (3. old.)
— Ujabb összetüzés Izráel és Jordánia határán (3. old.)
— Egy szakszervezeti csoportfelelős munkája (3. old.)
— Eredményesen harcol a forgalmi költségek csökkentéséért (3. old.)
— A karlsruhei boszorkányper (3. old.)
— A világon kétmilliárd ember harcol közösen a békéért és a testvériségért (4. old.)
— Vita az angol Alsóházban a Szuezi kérdéssel kapcsolatban (4. old.)

Előre, a harmadik negyedév tervének teljesitéséért!

A párt és a kormány a népgazdaság fejlesztésének 1956—1960. évi második ötéves tervére vonatkozó irányelvtervezetben nagyszerü célkitüzéseket állitott dolgozó népünk elé. Az irányelvtervezet minden sora, mnden mondata hazánk fejlődésének nagyszerü távlatait vetiti elénk. A Román Munkáspárt Központi Vezetőségének a II pártkongresszuson elhangzott jelentése leszögezi, hogy: „A második ötéves terv alapvető feladata megteremteni az egységes szocialista gazdaságot, amelyben a szocialista ipar szüntelen fejlődése biztositja a mezőgazdaság szocialista átalakitását, ugy, hogy 1960-ban a mezőgazdaság szocialista szektora — mind a terület nagysága, mind pedig az árutermelés mennyisége szempontjából — tulsulyban legyen". Ezeknek az elveknek szellemében készült el az irányelvtervezet. Második ötéves tervünk tehát a szocializmus épitésének, a dolgozó nép életszinvonala emelésének döntő láncszeme népköztársaságunkban.

Üzemeink és gyáraink dolgozói megértették ezt és saját tapasztalataikból azt a tanulságot összegezték, hogy a terv megvalósításának legfőbb, mondhatnánk eleven tényezője maga a dolgozó ember. Alkotóerőnk, munkaképességünk, kezdeményezésünk: ime az árkádok, amelyeken a terv nagyszerü épülete nyugszik. Minden ember hiánya a tervteljesités arcvonaláról, érezhetően hátráltatja az irányelvtervezet célkitüzéseinek megvalósitását. Ne feledjük el egy pillanatra sem, hogy az ötéves tervvel saját életünk épül. Követendő példaként áll előttünk e vonatkozásban Kiss József segédmester munkacsoportja a December 30-üzemek Rosher-részlegéről, amelynek minden tagja rendszeresen teljesiti, sőt tullépi tervelőirányzatát. Ennek tulajdonitható az átlagos 9 százalék, amellyel az utóbbi hónapokban a csoport tagjai a tervet tulszárnyalták. Általában örömmel állapithatjuk meg, hogy mind kevesebb azoknak a dolgozóknak a száma, akiknek nem sikerült rendszeresen teljesiteniök tervüket. Ennek tulajdonitható, hogy augusztusban városunk számos gyára és üzeme élenjár a reáháruló termelési terv megvalósitásában. Ezek közé sorolhatjuk a I. Rangheț szerszámgépgyárat, a G. Dimitrov vagongyárat és a vasuti főmühelyt — hogy csak a jelentékenyebbek közül emlitsünk néhányat. Az utóbbi hónapokra jellemző, hogy az ipar állami szektorába tartozó egységek tulnyomó többsége sikerrel teljesitette és tulszárnyalta a tervet.

Eltérő a helyzet a kisipari termelőszövetkezeteknél. Augusztusban például nem sikerült megvalósitani a havi tervet a Május 1, valamint az Autouniversal kisipari termelőszövetkezetek dolgozóinak. Még sulyosabb a helyzet a Preciziánál, ahol az év elejétől eltelt nyolc hónap folyamán átlagban csupán 84,04 százalékban sikerült eleget tenni a tervfeladatoknak s mindössze két hónap — január és április — zárult maradéktalan tervteljesitéssel. Annak következménye ez, hogy a termelékenység mutatószámát nem sikerült tiszteletben tartani. Az első félévben például csak 80,69, augusztusban pedig 85,75 százalékban valósult meg a termelékenység mutatószáma a Preciziánál.

A harmadik negyedév előirányzata évi tervünk döntő jelentőségü tényezője. A harmadik negyedév az az időszak, amikor élenjáró üzemeink a legnagyobb sikerrel növelhetik a tervtulteljesités arányát s ugyancsak ebben az időszakban küszöbölhetik ki a lemaradást azok az üzemek, amelyek eddig gyengébben teljesitettek. Ennek elsődleges feltétele azonban nem más, mint a munkatermelékenység szüntelen növelése. Pártunk II. kongresszusának dokumentumai főbenjáró feladatként tüzték szocialista iparunk dolgozói elé a munkatermelékenység növelésének fontos célkitüzését. Köztudomásu, hogy a termelékenység növelésének egyik bevált módszere a szocialista verseny. A vállalatok vezetőségének tehát fokozott gondot kell forditania a szocialista verseny lendületének fokozására, anélkül azonban, hogy ez a termelvények minőségének és a gépek üzemképességének rovására történne. A kommunista nevelés eszközével kell azokra a kevésbé öntudatos munkásokra hatniok, akik még nem értették meg, hogy a szocialista verseny csak abban az esetben eredményes igazán, ha a minőség megjavitásáért és a gépek jó karbantartásáért folytatott törekvéssel párosul.

A párt és a kormány sulyt helyez az üzemek munkaszervezésének megjavitására, a müszakilag megalapozott normák és a fejlett munkamódszerek alkalmazására, a technikai felszerelés teljesitőképességének maradéktalan kihasználására, a technológiai folyamatok megfelelő gépesitésére és nem utolsó sorban az uj technika bevezetésére. E vonatkozásban értékes megvalósitást észlelhetünk a December 30-gyárban, ahol évi tervünk első hat hónapjában teljesitették a müszaki-szervezési intézkedések tervét. Korszerüsitéseket hajtottak végre a November 7 vállalat szeszfőző osztályán is, az élesztő-osztályon pedig négy hatalmas fémtartállyal helyettesitették a régi, alacsony termelőképességü, kevésbé higiénikus, fából készült lefolyócsatornákat. Ezek a korszerüsitések nagyszerü távlatokat nyitnak meg e vállalatok számára, az évi terv teljesitése során.

Alig egy hónap választ el bennünket évi tervünk harmadik negyedének végétől. A gyárak és üzemek munkaközössége előtt legfontosabb feladatként e napokban a harmadik negyedév előirányzatának teljesitése áll. Minden erőt mozgositani kell tehát e cél elérése érdekében.

Az üzemek és gyárak müszaki vezetőinek arra kell törekedniök, hogy megteremtsék e célkitüzés megvalósitásának anyagi lehetőségét. Biztositaniok kell a termelés által igényelt nyers- és segédanyagokat, fel kell karolniok és gondoskodniok kell arról, hogy huza-vona nélkül gyakorlatba ültessék a terv teljesitéséért folytatott küzdelem tüzében születő alkotó kezdeményezést s nem utolsó sorban széles körben kell népszerüsiteni azokat a dolgozókat, akik élenjárnak a termelésben, akiknek sikerült időelőtt teljesiteniök a harmadik negyedévben reájuk háruló feladatokat.

Az üzemi bizottságoknak oda kell hatniok, hogy minden szakszervezeti csoport a termelés gyakorlatában bevált módszerek és értékes tapasztalatok kicserélésének, általánositásának csomópontjává váljék.

A pártszervezetek feladata: lépésről-lépésre ellenőrizni a termelést és gondoskodni arról, hogy az illetékes szervek erélyes kézzel háritsák el a terv teljesitése folyamán felmerülő akadályokat.

Minden kommunistának és párttagjelöltnek becsületbeli kötelessége példaként állni a dolgozók előtt a terv teljesitéséért vivott küzdelemben és a mindennapi munka gyakorlatában kifejezésre juttatni a célkitüzést:

Előre, a harmadik negyedév tervének teljesitéséért!

A jugoszláv szakszervezeti küldöttség fogadásán

Chivu Stoica elvtárs, az RNK Minisztertanácsának elnöke kedden este vacsorát adott a hazánkban tartózkodó jugoszláv szakszervezeti küldöttség tiszteletére, élen Gyuro Szalajjal, a Jugoszláv SzNK SzKT elnökével.

A vacsorán az alábbi elvtársak vettek részt: Gh. Apostol, E. Bodnaras, P. Borila, M. Constantinescu, Al. Bîrladeanu, Gr. Preoteasa.

Megjelent N. Vujanovics a Jugoszláv SzNK bukaresti nagykövete is.

Nicola Vujanovics, a jugoszláv SzNK rendkivüli és meghatalmazott bukaresti nagykövete, szerdán este fogadást adott az országunkban tartózkodó jugoszláv szakszervezeti küldöttség tiszteletére.

A fogadáson megjelentek a következő elvtársak: Chivu Stoica, Gh. Apostol, Emil Bodnaras, P. Borila, Miron Constantinescu, C. Pîrvulescu, Al. Bîrladeanu, Gr. Preoteasa, Gh. D. Safer, Muzsik Mihály, Mihai F. Marin mérnök, Ana Toma, Gh. Pintilie, A. Malnasan, M. Novac, Kovács Márton, Ion Dobre, Maria Moraru, Elena Teodorescu, a szakszervezetek központi bizottságainak elnökei, külügyminisztériumi főtisztviselők, egyes fővárosi vállalatok igazgatói és szakszervezeti bizottságainak elnökei, valamint a sajtó képviselői.

A fogadás meleg baráti légkörben folyt le. (Agerpres.)

Chivu Stoica elvtárs fogadta a Csehszlovák Köztársaság és a Magyar Népköztársaság nagyköveteit

Chivu Stoica elvtárs, a Román Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke szerdán, szeptember 12-én 12 óra 45 perckor kihallgatáson fogadta dr. Ivan Rohal Ilkivet, a Csehszlovák Köztársaság bukaresti nagykövetét, 13 óra 45 perckor pedig Keleti Ferencet, a Magyar Népköztársaság nagykövetét.

(Agerpres.)

—o—

India helyettes külügyminiszterét fogadta Grigore Preoteasa és Constanța Crăciun

Grigore Preoteasa elvtárs, külügyminiszter szeptember 12-én fogadta A. K. Chandát, India helyettes külügyminiszterét, aki mint az indiai kulturális küldöttség vezetője, hazánkban tartózkodik. A találkozón részt vettek T. Rudenco és A. Malnasan helyettes külügyminiszterek is.

★

Constanta Craciun elvtársnő, művelődésügyi miniszter szeptember 11-én fogadta A. K. Chandát, India helyettes külügyminiszterét. Jelen volt Alexandru Buican elvtárs, a Külföldi Kulturkapcsolatok Román Intézetének alelnöke.

(Agerpres.)

—o—

Megjelent a Lupta de Clasă augusztusi száma

A Lupta de Clasa, pártunk Központi Vezetősége politikai és elméleti folyóiratának augusztusi száma többek között közli Mogyorós Sándor elvtárs cikkét, amely a mezőgazdaság szocialista átalakitásának kérdésével foglalkozik. A cikk a II. pártkongresszus szellemében elemzi a mezőgazdaság szocialista átalakitásának jelenlegi helyzetét. Mihai Beniuc akadémikus népköztársaságunk első irókongresszusáról, I. Bunea pedig az ipari vállalatok rentabilitásáról és annak megteremtéséről irt cikket.

Ez a szám a pártélet számos kérdésére válaszol. Fl. Danalache, a párt társadalmi összetételének kérdését tárgyalja irásában. Különösen most, az uj pártoktatási év megszervezése alkalmából, tanulságos Stelian Ionescu: „A konkrét gazdaságtant tanulmányozó körök tapasztalataiból" cimü cikke. Elengedhetetlenül szükséges továbbá, hogy az alapszervezetek vezetői, különösképpen a titkárok elolvassák a pártélettel kapcsolatos hireket és az olvasók kérdéseire adott válaszokat. Nagyon időszerü V. Enache cikke, amely hazánkban a kapitalizmusból a szocializmusba való áttérés időszakában az osztályharc objektiv jellegével foglalkozik.

A Lupta de Clasa augusztusi számát könyvismertetések és kritikai munkák teszik változatossá. A Lupta de Clasa 8. száma több időszerü politikai és ideológiai kérdésre ad választ az olvasóknak.

A kommunisták, az alapszervezetek vezetői tüzetesen tanulmányozzák át a folyóiratot, mert a párt- és a gazdasági munkában értékes tanulságokat vonhatnak le belőle.

Megèrkezett Pekingbe az RMP küldöttsège

PEKING. (Agerpres.) — Külön tudósitás:

A Román Munkáspárt küldöttsége, élén Gh. Gheorghiu-Dej elvtársal, az RMP KV első titkárával, Pekingbe érkezett, hogy részt vegyen a Kinai Kommunista Párt kongresszusán.

A pekingi repülőtéren a küldöttséget Liu Sao-ci és Csu Te elvtársak, a Kinai Kommunista Párt Központi Bizottságának titkárai és a KB több más aktivistája fogadta.

A kulturális élet hirei

Uj festmények a muzeumban

Az Aradi Tartományi Muzeum városunk büszkesége, kulturális életünk egyik jelentős központja. Különböző osztályai a bennük felhalmozott történelmi, müvészeti anyagokkal a tudományos fejlődést, valóban a tömegek müvelődésének ügyét szolgálják. És ezek az osztályok állandóan bővülnek, ujabb és ujabb értékes dokumentációs, müvészeti anyaggal gazdagodnak.

Vegyük példának a történelmi osztály legfontosabb alosztályát, az 1848—49-es forradalmi muzeumot. Igen sok értékes, páratlan riikaságu muzeális anyagot tartalmaz, de még ez nem jelenti, hogy most is folyton ne gazdagodna. Az utóbbi két-három hónapban több olyan festmény került ide, amelyek az 1848-as forradalom legjelentősebb magyar, illetve román vonatkozásu eseményeit örökitik meg, a müvészi eszközök lebilincselő, kifejező erejével. Nem sok magyarázat szükséges ahhoz, hogy igazoljuk a muzeum vezetőségének igényességét e képzőmüvészeti alkotások iránt. Elég, ha megemlitjük, hogy a legtöbbjének Miklóssy Gábor, az egyik kiváló hazai festő a szerzője. Az ő müve a „Lugosi nagygyülés" cimü impozáns kompozició. Azt a pillanatot örökiti meg a bánsági románok életéből, amikor 1848-ban Eftimie Murgu vezetésével tartott lugosi nagygyülésen követelték nemzeti jogaik elismerését és kifejezték csatlakozásukat a 48-as forradalomhoz. A „Bălcescu és Lázár Vilmos találkozása" cimü festmény ugyancsak Miklóssy Gábor alkotása. 1849-ben, a fegyverletétel után vagyunk. Bălcescu találkozik Lázár Vilmossal, a magyar forradalom egyik vezető férfiával és igyekszik meggyőzni arról, hogy folytassák a küzdelmet, mert a forradalmi seregek még harcképesek és vállalják az áldozatokat. E történelmi jelenet elevenedik meg a képen. A kiváló festő harmadik müve, amelyet a muzeumnak készitett, egy Dimitrie Haica-ról készitett portré. Dimitrie Haica szerepe is kézzelfoghatóan igazolja, hogy a negyvennyolcas forradalom nemcsak a magyarok ügye volt, hanem annak sikeréért a románok is küzdöttek. Dimitrie Haica alpolgármester, a forradalmi városvezetőség tagja és a védbizottmány elnöke volt.

Az 1848—49-es forradalmi muzeum anyagának képzőmüvészeti alkotásokkal történő kiegészitése hasznos kisérlet, amely elősegiti a korabeli eseményeknek jobb, alaposabb megértését.

MAKARENKO FILMBEMUTATÓ

Az „Uj ember kovácsá"-t nagy sikerrel vetitik a Dózsa György moziban. Képünk a film egyik izgalmas jelenetét ábrázolja Makarenko és a magukat semmiféle fegyelemnek alávetni nem akaró Mityágin és Karabanov között, akikből később, a nagy pedagógus irányitásával, a legkiválóbb telepesek lesznek.

Felkészültek a kampányra

Ha idejében vetsz, bőségesen aratsz. Ezt a megállapitást már minden mezőgazdasági munkás tudja és elismeri. Az elmult évek tapasztalatai bebizonyitották, hogy ahol elsőknek és jó körülmények között végezték el a vetést, ott bővebb termést értek el, mint az olyan helyeken, ahol késlekedtek és kedvezőtlen időben vetették el a magot.

Az ujaradi állami gazdaságban is behatóan foglalkoztak az őszi kampány előkészitésével. A gazdaság szerszámjavitó műhelyében megállás nélkül folyik a munka. A nyári kampány befejezése után a javitásra szoruló traktorokat azonnal rendbehozták, azok most lendületesen végzik az ugarolást. A gazdaság földterületén szeptember 8-ig 709 hektáron végezték el a nyári mélyszántást. A traktorosok közül Pohl Stefan, aki egy Lanz-buldog traktorral dolgozik, 20—50 százalékos normatulteljesitést ér el. Costea Gheorghe egy KD 35 traktort vezet és napi 50—70 százalékot teljesit előirányzatán felül. Számos hozzájuk hasonló traktorost találunk még itt.

A traktorok javitása mellett ütemes munkával hozzák rendbe a többi mezőgazdasági gépet is. Az őszi kampányhoz szükséges 8 traktorvontatásu vetőgép-komplexumból a fentemlitett időpontig már hatot kijavitottak.

Nemcsak a gépeket készitették elő a kampányra, hanem biztositották a vetőmagot is. Az előirányzott földterület bevetéséhez szükséges 36 tonna árpavetőmagot már megtisztitották. Ugyszintén befejezéshez közeledik a 16 tonna zabvetőmag kezelése is. A 300 tonna buzavetőmag tisztitása lendületesen folyik. A vetőmagok próbáit idejében elszállitották a laboratóriumba, hogy megvizsgálják azok csiraképességét. Mind a buza, mind az árpa és rozs vetőmagvak a gazdaság saját kiváló minőségü termései.

A jövő évi bőséges termés biztositása céljából mintegy 46 hektárra, több vagon istállótrágyát hordtak ki. Hasonlóképpen nagy területen műtrágyát szórtak szét.

Négy és fél vagon cukorrépa egy hektárról

A pernyávai Victoria mezőgazdasági társulás tagjai az elmult napokban megkezdték a kukorica és cukorrépa betakaritását. A cukorrépából eddig 9 vagonnal szedtek fel, amelyet el is szállitottak az aradi cukorgyárnak. Kitünő terméseredményt ért el Siclovan Stefan, a mezőgazdasági társulás tagja, aki egy hektárról négy és fél vagon cukorrépát takaritott be. Az őszi termények betakaritásánál példamutatóan dolgoznak: Sîrbu Teodor, Pucea Petru, Siculan Iuliu és Wagner Mihály társult dolgozó parasztok.

Köszönet a román népnek

Negyvenötezer lejt juttatott el az RNK Vörös Kereszt Egyesülete a junius 9-i földrengés következtében sulyos károkat szenvedett afganisztáni lakosságnak. A Vörös Kereszt Egyesületek Ligája és az afganisztáni Vörös Kereszt Egyesület levélben köszönetét fejezte ki a román népnek.

A galvanizálóban

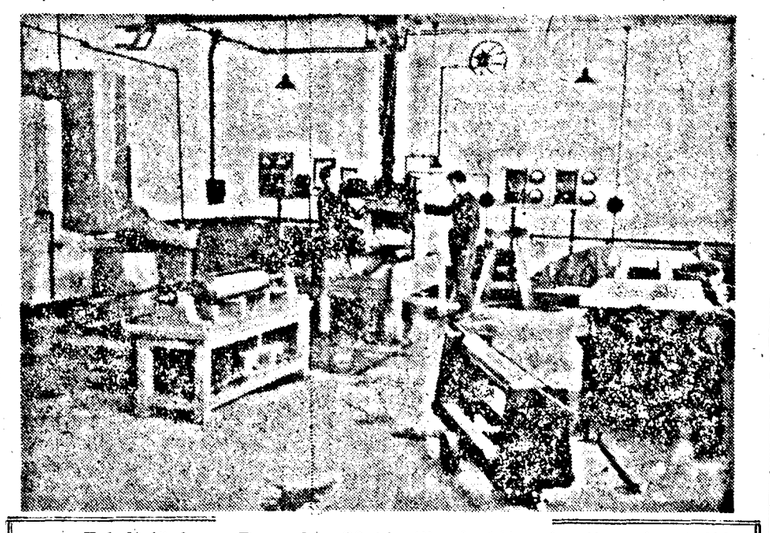

Felvételünk a December 30 textilgyár átrendezett galvanizáló részlegéről készült.

A képen Rațiu Iosif mestert és Palotás Dániel fiatal élmunkást láthatjuk munka közben.

Külpolitikai figyelő

Felláhok èbredése

Valahányszor a képes ujságokban a mai Kairóról készült felvételeket látok, szertefoszlik képzeletvilágom egy-egy régen begyökerezett látomása a régi arabvilágról.

Suhanó autók végtelen sora tárul elém a képeken és felhőkarcolók takarják el szemem elől a karcsu minaretteket, melyekről tudom, hogy ott kell lenniök az épületoriások mögött. Onnan kiáltja a világ tájai felé a müezzin Alah nagyságára figyelmeztető szavait, de hiába, mert hangja belevész a világvárosi forgalom zajába.

Négy esztendő alatt, amióta Faruk királyt elzavarta, nagyon sokat haladt az egyiptomi nép az Ezeregy éjszaka mesevilágából a valóság felé. Az egyiptomi felláh mai vezetőitől megtanulta, hogy nem „Allah kezében összpontosul minden hatalom", hanem maga a nép hatalmas, ha akaratát valósitja meg.

Nasszer ezredes jó vezetőnek bizonyult. Egyiptom népét az évezredes sötétségből irányitja a világosságba. A szerályok, férfikényre rendelt rabnőit megszabaditotta a megalázó fátyoltól és egyenjoguvá tette őket volt uraikkal és parancsolóikkal.

„Hallom és engedelmeskedem" — hangzott valaha az alárendelt nő válasza, ha „gazdája" bármit is követelt tőle, ma pedig az egyiptomi nő szavazati joggal vesz részt az ország közéletében.

Mindez ugy vált lehetségessé, hogy Nasszer korlátozta Allahnak a tudatlan népre gyakorolt befolyását. Nem hiszi már a felláh, hogy Allah akaratából duslakodik a gazdag és nyomorog a szegény.

Ágyu és misztikum egyaránt a gyarmatositók fegyvertárába tartozott és tartozik napjainkban is. A gyarmati rendszert nem lehet fenntartani ott, ahol lehull a hályog az emberek szeméről. „Allah nagy és Mohamed az Ő prófétája" — hirdetik napjainkban minden más országra vonatkoztatva is a nyugati rádiók, természetesen Allah és Mohamed nevét azzal helyettesitik, amely a kizsákmányolásra szánt ország régi néphitének megfelel.

Jól tudják a gyarmatositók szolgálatában álló nyugati rádió-müezzinek, hogy a jó példa ragadós. Ezért szórnak rágalmakat a népi demokratikus országokra, de, amint látjuk, hiába, mert az arab felláh is elgondolkozott azon, hogy miért haragudna Allah, ha egy nép saját tulajdonába veszi azt, ami az övé.

Röviden Arad multjáról

Arad egyik legnagyobb üzemét a G. Dimitrov gyárat 1891-ben alapitották „Weitzer János-féle gép-, vagongyár és vasöntőde R. T." néven. A gyár létesitése főleg osztrák tőkések vállakozásának az eredménye volt. Az igazgatóságban résztvett Tisza István későbbi miniszterelnök és Hieronymi Károly, a vasut elnöke.

Az igazgatóság tagjai összeköttetéseik révén megszerezték az állam támogatását, s igy az aradi vagongyár gyors fejlődésnek indult. Nemsokára fióküzemeket létesitettek, igy például 1893-ban a borosjenői gőzfürészüzemet.

A gyár fejlődésével ellentétben a munkások helyzete rendkivül kedvezőtlenné vált, s kemény sztrájkharcot vivtak helyzetük megjavitásáért.

★

1906 februárjában az aradi rendőrfőkapitány rendeletére megtiltották, hogy a mai I. C. Frimu utcában lévő inasiskolában folytassák az előadásokat. A felfüggesztés oka az volt, hogy az idejáró munkásifjak nyiltan kifejezték együttérzésüket az akkor kemény sztrájkharcban álló vagongyári munkásokkal.

★

Az aradi üzletek alkalmazottai 1907 április 16-án általános sztrájkot kezdtek. A sztrájk több napon át, április 17, 18, 19 és 20-án tartott. A kereskedelmi alkalmazottak anyagi helyzetük és munkakörülményeik megjavitását követelték.

Irodalmi levél

Gyergyai Albert, a világirodalom nagynevü ismerője nemrégen érdekes cikket irt a magyar Villon-kultuszról. Annak a magyarázatát keresi, hogy miért vált egyszeriben népszerűvé a 30-as években ez a hányatott sorsu, középkori francia költő? Megállapitja, hogy a magyar Villon-kultusz terjedésében a legnagyobb érdeme Faludy György Villon-átköltésének van. Ez a Faludy-Villon, hogy ugy mondjuk: a mai ember szemével látja a középkori Párizst, a hűbéri kor francia életét és csipősen odamondogat mindenkinek. Noha közel száz esztendővel ezelőtt jelent meg az első magyarnyelvü Villon-forditás, csak Faludy „átköltése" tette igazán népszerűvé a „csavargó költőt". Valóban Vas István és Szabó Lőrinc forditásai jobban megközelitik az eredetit, de „szárazak" Faludyéhoz viszonyitva. Talán ismeretes, hogy megjelenésükkor akkora vihart kavartak, hogy Mészöly Dezső külön könyvet irt Villon verseinek magyar forditásairól és a „hűség" és az „átköltés" kérdéséről. Faludy Villonja kilenc-tiz kiadásban „forog közkézen", nem beszélve a temérdek kéziratos másolatról. Sőt tudunk lefényképezett és igy sokszorositott Villon-kötetről is. (Az érdekesség kedvéért emlitem, hogy városunk jónevü festőművésze, Hajós Imre találó linoleum metszeteket készitett — hajdanában — Faludy forditásaihoz.) Tehát Faludy György bevonult irodalmunknak azok közé a költői közé, akik eredeti művükkel nem alkottak maradandót, de Bérczy Károly Anyeginjéhez hasonlóan, mint forditók lettek „halhatatlanná." Különben —a Villon tisztelők, sőt rajongók, nagy örömére — rövidesen uj kiadásban lát napvilágot Faludy Villonja.

★

Lévén a franciákról szó, az utóbbi hetekben sokat foglalkoztak „irodalmi körökben" Illyés Gyula párizsi utjával és tapasztalatairól szóló beszámolójával. Illyés ifjukorában éveket töltött Franciaországban. Számos könyve szól akkori élményeiről. Nagy tisztelője és avatott tolmácsolója a francia kulturának. (Nemrégen olvashattuk Racine forditásairól és Moliére-forditásai a legsikerültebbek közül valók!) Illyés nyilatkozata szerint igen nagy az érdeklődés odakint a mai magyar irodalom iránt. Több antológia és forditás-kötet megjelentetését tervezik. (Illyés válogatott versei is most jelentek meg franciául.)

★

Most jelent meg Ady összes müveinek két első kötete. A testes kötetek prózai irásait, jobban mondva hirlapi cikkeit tartalmazzák. A cikkekből élénken kiviláglik, hogy Ady nemcsak a magyar verset forradalmositotta, hanem a hirlapiroi stilust is. Rövid, éles, találó cikkei a modern ujságirás kezdetét jelentik. Különben a köziró Adyról Bölöni György jelentet meg összefoglaló tanulmányt.

★

Az irodalmi közvéleményt élénken foglalkoztatja Petőfi sirjának kérdése. Halhatatlan költőnk „test ereklyéi"-nek feltárása közel száz esztendeje „időszerü". Özvegye, amint a megszálló csapatoktól „utlevelet" kaphatott, kerestette férjét, de hasztalan. Az ötvenes években csak a Petőfi-legenda dagadt óriásivá. Közel kilencven féle változata ismeretes a költő halálának, eltünésének. A 70-es évektől kezdve az irodalomkutatók és régészek egész seregét foglalkoztatta a költő halálának, eltünésének kérdése. A mai kutatók — Dienes András és Culcer dr. — ezeket a feltételezéseket összesitették és kellő rostálás után — kidolgozták az ásatások tervét. Amint tudjuk — érdekes helyszini vizsgálat után — a bizottság munkáját egyelőre felfüggesztette. Az olvasókat azonban továbbra is feszülten érdekli a nagy kérdés: hol nyugszik a költő? Hol van Petőfi sirja?

Galsai János

Könyvujdonságok

G. Keller: A FALUSI RÓMEÓ ÉS JULIA

Akik olvasták Gottfried Kellernek a Seldwyllai emberek cimü magyar nyelven megjelent novellagyüjteményét, azok tudják, hogy a XIX. század európai irodalmának nagy realista irója, a legkiemelkedőbb mindazok között, akiket a németajku Svájc valaha is adott az európai irodalomnak.

Gottfried Keller „A Falusi Romeo és Julia és más elbeszélések" cimü most megjelent könyve régi mulasztást pótol. Eljuttatja a magyarnyelvü dolgozó tömegekhez Gottfried Keller néhány olyan elbeszélését, amelyek méltán sorakoznak a világirodalom gyöngyszemei közé. Keller nevét kevéssé ismeri a magyarajku könyvolvasók tábora, mert kevés müvét forditották le és azok is jelentéktelen példányszámban forogtak közkézen. A két világháboru közötti időben a hivatalos irodalompolitika inkább csökkenteni, mint növelni igyekezett Keller olvasóinak számát, mert az iró minden egyes irása pontosan célbatalálló támadó ütést jelentett a polgári társadalom számára.

Keller izzig-vérig svájci iró és irásai éles tükörképét adják kora társadalmi mozgalmainak, a társadalmi erőviszonyoknak, a patricius nagypolgárság és a klérus uralma ellen vivott demokratikus mozgalmaknak.

Apja irodalomszerető iparosember volt, esztergályos, lelkes demokrata, anyja józan és erélyes asszony, akit nagy szeretettel egyik novelljában Regula asszony név alatt mutat be olvasóinak.

Keller müvészi hajlandósága korán ébredt. Előbb festészetet tanult Münchenben, de a müvészetnek ez az ága nem elégitette ki tettvágyát. Bekapcsolódik az egyre élénkülő demokratikus mozgalmakba, s amikor tettekre került a sor, ő is fegyvert fogott. A haza szolgálatát, a demokrácia megvalósitását és megőrzését tüzte ki célul maga elé.

Első verseskönyvének megjelenése után a liberális demokrata vezetők felfigyeltek rá és az alkotmány kivivása után Heidelbergbe küldték tanulni, ahol Feuerbach materialista filozófiájában találta meg politikai és müvészi törekvéseinek világnézeti-filozófiai alapját. Két nagy müve: a Zöld Henrik cimü regénye és a Seldwyllai emberek már a radikális kispolgárság demokratizmusát, Feuerbach materializmusát és a német klasszikusok, mindenekelőtt Goethe humanizmusát olvasztják egybe. Müveiből árad az egészséges optimizmus, s az a meggyőződés, hogy az élet tele van szépségekkel, s hogy az embernek ezen a világon kell boldogságát megteremtenie, amely elképzelhetetlen a szabadság és munka nélkül. Tévedése, hogy szerinte a kispolgárság megtartja azokat a tulajdonságokat, amelyekkel dicsőségre vitte a svájci forradalmat és megvalósithatja majd a szabadság és a munka emberibb világát.

Hires novelláskönyvében, a Seidwyllai emberekben egy svájci kisváros dologtalan, önző, álszent és ugyanakkor kapzsi és élvezethajhász nyárspolgárait pellengérezte ki a nagy iró igényességével, alkotó erejével. Élő hus-vér figurákat teremt és ezekkel állitja szembe a fornadalom egyenes, áldozatkész és hangyaszorgalommal dolgozó „jakobinusait."

A falusi Romeo és Julia a világirodalom egyik legszebb, legmegrázóbb novellája, amelyben két szerencsétlen fiatal: Sali és Veronka tragédiáját irja meg, akik apáik önzése, vagyonéhsége, s a társadalom hazug előitéletei miatt csak a halálban találhatnak menekülést. Az iró rendkivüli érzékenységgel, költészettel és csodálatos ábrázoló képességgel rajzolja meg a két naiv, az élet szépségeire, örömeire vágyódó fiatal szerelmét. Elbeszélését olyan finom részletekből állitja össze, amelyek felülmulhatatlan képgazdagsággal állitják elénk hőseit. Képalkotókészségével csak nyelvmüvészete és humora vetekszik. A falusi Romeo és Julia az iró egyetlen tragikus szinezetü novellája. A három igazságos fésüslegény-ben azt példázza, hogy az egymással vetekedő munkások önmaguk ellen vétenek és a munkáltató malmára hajtják a vizet. A maga szerencséjének kovácsa cimü novellában Kabys tragikomédiája a kapitalista világ szerencsevadászainak sorsát mutatja be. Kabys, aki egész életében a nagy szerencséről álmodozik, végül már majdnem célhoz ér. Egy gyermektelen ujgazdag öregur fiává akarja fogadni, hogy családjának folytatását biztositsa. Kabys elcsábitja gazdag pártfogója feleségét s igy annak születendő gyermekével önmagát turja ki a nagy örökségből. Az öregur, akinek törvényes utódja van, lemond róla, hogy Kabyst fiává fogadja, s amikor ez követelődzik, rendőrökkel dobatja ki házából. Kabys végül is sok hányódás után a becsületes munkában talál vigasztalást és örömet. A hét igazak zászlaja cimü novellában az iró azt a hitét fejezi ki, hogy a fornadalmi polgárság eszméi továbbfejlődve erősebb, biztosabb, keményebb harcosok révén diadalmaskodni fognak az élősdiek világán.

A falusi Romeo és Julia olcsó kiadásban jelent meg, s az olvasók széles tömegeivel megismerteti a svájciak büszkeségét, a haladó szellemü nagy realista irót, Gottfried Kellert.

Rádióujság

Péntek, szeptember 14.

BUKAREST I. 7: Rádióujság. 7.15: „Jó reggelt, gyerekek!" 7.30: Dalok és népi táncok. 8.10: Táncok. 8.30: Központi lapszemle. 9: Könnyüzene. 10: Ariák és duettek. 10.30: Hangverseny. 12.15: Dalok a pártról. 12.35: Szovjet népi muzsika. 13: Hirek. 13.05: Közlemények és muzsika. 13.10: Ion Dacian énekel. 13.35: Szimfonikus fantázia. 14.15: Kinai népi zene. 14.48: Esztrád hangverseny. 15.30: Hirek. 15.35: Szimfonikus költemény. 16.15: Ismerjük meg hazánkat. 17: Könnyüzene. 17.45: Zene. 18: Moszkva beszél! 18.55: Hirek. 19. Szonáták. 19.30: Rádióujság. 20: Közlemények és muzsika. 20.10: Kóruszene. 20.50: Tánczene. 21.15: Rádiószinház 22.25: Könnyüzene. 23: Hirek, sporthirek. 23.15: Szimfonikus hangverseny.

BUKAREST II. 14.05: A rádió ének- és zenekarának müsora. 14.45: Közlemények és zene. 15: Hirek. 15.05: Román népi muzsika. 15.30: Könnyüzene. 16.15: Szonáták. 16.45: Román népi muzsika. 17.30: Melódiák. 19: Időszerüségek a szocialista országokból 19.30: Dalok és táncok. 20: Falvak ujsága. 20.15: Könnyüzene. 20.40: Hangverseny hegedüre és zenekarra. 21.15: Esztrád-hangverseny. 22: Hirek, sporthirek. 22.15: Operarészletek.

BUDAPEST (KOSSUTH). 8.10: Agasvári Sándorné, Tanka Gábor, Vass József énekel, Szaszkó József citerázik. 9: Sipos Gyula versei. 9.10: Operarészletek. 10: Hirek. 10.10: Óvodások müsora. 10.30: Vándorló növények. A gyermekrádió müsora. 10.40. Dalok, hangszerszólók. 11.10: Lányok, asszonyok... 11.25: Szórakoztató szimfonikus zene. 12: Hirek. 12.10: Népdalok, csárdások. 13: Falusi hiradó. 13.30: A moszkvai esztrád-zenekar müsorából. 14.15: Uttörő-hiradó. 14.35: Bolgár zenei hét. 15: Hirek. 15.10: A kis fattyu. Solohov elbeszélése. 15.30: Délutáni találka. 16: Rádiójáték. 17: Hirek. 17.10: Jó munkáért — szép muzsikát! 18.50: Ifju Figyelő. 19.20: Szivküldi. 19.54: Jóéjszakát, gyerekek! 20: Esti hiradó. 20.20: Operetthangverseny. 21: Sporthiradó. 21.20: Hangverseny Bruno Walter 80. születésnapja alkalmából. 22: Hirek. 22.15: Tiz perc külpolitika. 23.07: Trópusi vasárnap. Versek. 23.17: Pásztornóták. 23.40: Gondolj rám.

BUDAPEST (PETŐFI). 14: Könnyü melódiák. 15: Zenekari hangverseny. 16.10: Részletek Miljutyin Első szerelem cimü operettjéből. 17: Bolgár zenei hét. 17.30: Az épülő kommunizmus nagy országában. 18: Lakatos Sándor és zenekara játszik. 18.50: Kórushangverseny. 19.30: Válaszolunk hallgatóinknak. 19.45: Bosszu. Rádiódráma. 21.11: Az orvos beszél... 21.22: Esti kórusmuzsika. 21.40: Szovjet filmdalok. 22: Tánczene.

—o—

IDŐJÁRÁS

Szeptember 14-én, pénteken változékony idő várható, éjszaka inkább derült égbolttal. A hőmérséklet csökken, napközben 15—20 fok között, éjszaka 4—8 fok között lesz. Mérsékelt, időközönként erősbödő szél.

A következő 2 napon változó felhőzet várható, a hőmérséklet kissé emelkedik.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

A tartományi labdarugó bajnokság

A tartományi labdarugó bajnokságban csonka fordulót játszottak le, amelynek eredményei:

„A" CSOPORT: Fl. Rosie UTT—Nagyszentmiklósi Progresul 4:2, Nagyszentmiklósi Recolta—Világosi Recolta 8:0, Aradi Progresul ICA—Fl. Rosie N. Belojannisz 3:1, Zsombolyai Energia Constructorul—Komlósi Recolta 2:0, Grabáci Recolta—Zábrani Recolta 3:2.

„B"-CSOPORT: Temesvári Dinamo—Lugosi Locomotiva 2:2, Oravicai Progresul—Boksáni Energia Metalul 5:0, Resicai Energia III Metalul—Aradi Fl. Rosie Com. Alimentar 1:0, Aninai Energia Minerul—Csákovai Recolta 5:1, Aradi Voința Artex—Karánsebesi Locomotiva 1:1.

A két táblázat igy alakult:

„A"-csoport:

Zsombolyai Energia	20	17	—	3	77	24	34
Temesvári Energia Metalul	18	11	3	4	45	22	25
Zábrani Recolta	20	11	3	6	49	36	25
Fl. Rosie N. Belojannisz	19	8	5	6	51	39	21
Grabáci Recolta	18	9	2	7	43	34	20
Nagyszentmiklósi Progresul	20	8	4	8	41	42	20
Pécskai Recolta	18	7	6	5	22	25	20
Világosi Recolta	19	8	3	8	33	41	19
Fl. Rosie UTT	19	8	2	9	31	27	18
Aradi Progresul ICA	20	6	6	8	25	34	18
Nagyszentmiklósi Recolta	19	6	4	9	29	36	16
Komlósi Recolta	20	4	5	11	30	60	13
Szemlaki Recolta	19	2	5	12	28	63	9
Fl. Rosie Panificație	17	2	4	11	21	40	8

„B"-csoport:

Resicai Energia III	20	14	4	2	60	24	32
Boksáni Energia Metalul	20	11	4	5	37	27	26
Lugosi Locomotiva	20	11	3	6	45	33	25
Aninai Energia Minerul	19	11	3	5	31	24	25
Dettai Recolta	19	8	8	3	43	24	24
Temesvári Voința	18	11	1	6	35	22	23
Karánsebesi Locomotiva	20	10	3	7	32	42	23
Temesvári Dinamo	20	8	6	6	34	32	22
Coltani Energia Metalul	19	8	5	6	49	42	21
Aradi Voința Artex	20	4	7	9	24	31	15
Oravicai Progresul	20	6	1	13	27	34	13
Gátaljai Recolta	18	2	5	11	22	47	9
Aradi Fl. R. Com. Alimentar	20	3	3	14	13	32	9
Csákovai Recolta	19	2	1	16	17	55	5

Az RNK nemzetközi atlétikai versenyének programja

Az RNK IX. nemzetközi atletikai versenyének végleges programját összeállitották és ez a következő:

SZEPTEMBER 15-én, 15.30 órakor: Ünnepélyes megnyitó, 16: 80 méteres női gátfutás előfutamok, rudugrás, női gerelyvetés, 16.15: 800 méteres sikfutás előfutamok, 16.25: 100 méteres női sikfutás előfutamok, 16.40: 20 kilométeres gyaloglás, 16.45: 80 méteres női gátfutás döntő, hármasugrás, 16.55: 100 méteres sikfutás előfutamok, 17.15: 400 méteres sikfutás előfutamok, diszkoszvetés, női sulydobás, 17.25: 100 méteres női sikfutás elődöntő, 17.35: 100 méteres sikfutás elődöntő, 17.45: 400 méteres gátfutás előfutamok, 800 méteres női sikfutás döntő, 18.10: 5000 méteres sikfutás, 18.30: 4x100 méteres női váltó előfutamok.

SZEPTEMBER 16-án, 16 órakor: 400 méteres női sikfutás előfutamok, női diszkoszvetés, magasugrás, 16.10: marathoni sikfutás, 16.15: 100 méteres női sikfutás, döntő, 16.25: 100 méteres sikfutás, döntő, 16.35: 400 méteres gátfutás, döntő, 16.45: 800 méteres sikfutás, döntő, sulydobás, 16.55: 200 méteres női sikfutás előfutamok, 17.10: 4x100 méteres váltó előfutamok, 17.15: gerelyvetés, női távolugrás, 17.20: 400 méteres sikfutás, döntő, 17.30: 1500 méteres sikfutás előfutamok, 17.45: 200 méteres sikfutás előfutamok, 18: 3000 méteres akadályfutás, 18.15: 4x100 méteres női váltó, döntő, 18.25: 4x400 méteres váltó előfutamok, 18.30: A marathoni futók érkezése.

SZEPTEMBER 17-én, 16.05 órakor: 110 méteres gátfutás előfutamok, távolugrás, 16.15: 200 méteres női sikfutás, elődöntő, 16.25: 200 méteres sikfutás, elődöntő, 16.30: kalapácsvetés, 16.35: 400 méteres női sikfutás, döntő, 16.45: 1500 méteres sikfutás, döntő, női magasugrás, 16.55: 110 méteres gátfutás, döntő, 17.05: 200 méteres női sikfutás, döntő, 17.15: 200 méteres sikfutás, döntő, 17.25: 10.000 méteres sikfutás, 18.05: 4x100 méteres váltó, döntő, 18.15: 4x400 méteres váltó, döntő, 18.25: ünnepélyes versenyzárás.

Aradi vizipolózók nagy sikere

Az aradi Locomotiva vizipoló csapata nehéz körülmények között készült fel a bajnokság „B"-csoportjába való bekerülésért vivott minősitő mérkőzésekre. Uszómedence hiányában, folyóvizben folytatták előkészületeiket az aradi vizipoló csapat tagjai és annál nagyobb elismerésre méltó teljesitményük, amellyel bekerültek az országos vizipoló-bajnokság „B"-csoportjába. A Temesváron lejátszott tartományi döntőn elért siker után, amikor a resicai Energia Metalul csapatát legyőzték, az elmult napokban Bukarestben szerepeltek a Locomotiva vizipolózói és ott a kolozsvári Progresul és a Bukarest Locomotiva MCF társaságában minősitő tornán vettek részt, amelyet megnyertek.

Első mérkőzésükön a kolozsvári Progresul csapata volt a Locomotiva vizilabda csapatának ellenfele és az aradiak 5:1 (4:1) arányu fölényes győzelmet arattak szép, szinvonalas játék után. A gólokon Frank II (3), Borza és Kontor osztozkodtak. A második mérkőzésen a Bukaresti Locomotiva MCF csapata volt az aradiak ellenfele és ezt a mérkőzést is megnyerték 3:2 (2:1) arányban. Ezen a meccsen Salamon (2) és Kontor szerezték a gólokat. A selejtező torna negyedik jelöltje, a Cimpinai Energia le nem igazolt játékosai miatt nem vehetett részt a tornán és igy az aradi Locomotiva 2 győzelemmel 8:3 gólaránnyal megnyerte a minősitő tornát, amely biztositotta számára, hogy a jövő évben az országos bajnokság „B"-csoportjában vehessen részt.

Az aradi sportszerető közönség is nagy örömmel üdvözli a Locomotiva vizilabdázóinak sikerét, s most már — ha az uszómedence épitési munkálatai befejeződnek — jövő évben alkalmuk lesz a nézőknek megismerkedniök ezzel a szép és dinamikus labdajátékkal.

Néhány sorban

Az RNK körüli kerékpáros körverseny negyedik szakaszát 140 kilométer távon Focsani—Ploesti között bonyolitották le és ezen Dumitru Supa győzött 4 óra 03:33 mp.-el. Az összetett versenyben Stefan Poreceanu vezet, Serben, Zanoni és Gane előtt.

★

A Jugoszlávok ellen készülődő magyar „A" válogatott 13:1 arányban győzött az Oroszlání Bányász ellen. A belgrádi mérkőzésre igy áll fel a magyar csapat: Grosits—Kárpáti, Börzsei, Kotász—Bozsik, Berendi—Sándor, Kocsis, Hidegkuti, Puskás, Czibor.

Szüret előtt...

Délután egy óra körül járt az idő, amikor a hegyaljai villamossal megérkeztem Világosra. Több elintéznivalóm volt a községben, de azért mégis az állami gazdaságot kerestem fel először, hogy megtudjam, miként készültek fel a szüretre.

— Rosszkor jött az elvtárs, — mondotta az egyik alkalmazott — mert már lezárták a szőlőbe vezető utakat s igy nem sokat láthat. De a szüret előkészitéséről irhat bőven, hiszen alapos munkát végeztünk. No, de erről majd az igazgató elvtárs ad felvilágositást — toldotta meg a szót s elindult az igazgató megkeresésére.

Nem sokat kellett várnom Barna Ferencre, a világosi állami gazdaság igazgatójára. Amikor belépett a gazdaság udvarába, ismerősként üdvözöltük egymást.

— Arról értesültem, jegyeztem meg tréfásan — hogy ebben a gazdaságban nincs miről irni.

Rámnézett és elmosolyodott.

— Az igaz, hogy szüret előtt vagyunk, de erre is fel kellett készülnünk csakugy, mint minden mezőgazdasági kampányra. Ha gondolja, hogy jó cikktéma, akkor irjon erről. Hiszen a gazdaság dolgozói lelkes munkájának tulajdonitható, hogy jó szőlőtermésre számitunk.

— Ha jól emlékszem, — vettem át a szót — 454 hektár szőlőjük van. Milyenek a terméskilátások?

— Mintegy 70—80 vagon szőlőtermésre számitunk. Ez azt jelenti, hogy 40 vagon borunk lesz.

Miközben elővettem füzetemet és jegyeztem, Barna elvtárs ezeket mondotta:

— Az elmult napokban próbapréselést készitettünk és elégedetten állapitottuk meg, hogy 12 a szőlő cukortartalma.

Tavaly ugyanebben az időben alig 7—8 volt a cukortartalom, igy a bor átlagosan csak 9 maligános volt. Az idén 11—12 maligános borra számitunk. Ha a szőlő még szüret előtt kapna egy kis esőt, akkor a szemek kissé megduzzadnának, és még nagyobb termésre számithatnánk — magyarázta.

Ezután elmondotta, hogy a tartomány többi állami gazdaságához viszonyitva, Világoson mutatkozik a legjobb szőlőtermés. Mig a világosi állami gazdaságban több, mint 2.500 kiló hektánonkénti átlagtermésre számitanak, addig a többi gazdaságban alig 1.000 kilót érnek majd el hektánonként. Ez kitünt a közelmultban Világoson megtartott tapasztalatcserén is, amelyen részt vettek tartományunk állami gazdaságainak szőlészeti mérnökei és technikusai.

— A peronoszpóra általában mindenütt nagy kárt okozott a szőlőben — jegyezte meg Barna elvtárs. — Nálunk is ez volt a helyzet, de idejében permeteztünk s igy a peronoszpóra csak mintegy 10 százalékos kárt okozott. A szőlőtermés megmentéséért vivott harcban különösen kitünt Sirbu Gheorghe 3. számu brigádja, amely Magyarádon 67 hektár szőlőt müvelt meg. Ugyancsak szép eredményt ért el Igna Gheorghe és Druța Roman brigádja is. Ezek a brigádok idejében elvégezték a szükséges munkálatokat s ennek eredményeként itt mutatkozik a legjobb szőlőtermés.

Barna Ferenc igazgató elvtárstól megtudtam azt is, hogy már teljesen felkészültek a szüretre. A bor elraktározása érdekében két pincét készitettek elő, amelyek befogadóképessége 40 vagon.

— Ina meg azt is az elvtárs, — füzte hozzá — hogy egy uj, hazai gyártmányu prést kaptunk. Az uj présgép villanymotorral müködik és három részből áll: szemleszedő, zuzó és hidraulikus présből. A komplex présgép előnye nemcsak abban rejlik, hogy teljesitőképessége naponta nyolc vagon, mig a régié csak 4 vagon volt, hanem abban is, hogy az általa kipréselt mustból sokkal jobb minőségü lesz a bor. A régi présgépnél az volt a helyzet, hogy a szőlő csumáját is kipréselte, ami természetesen a bor minőségének rovására ment. Az uj komplex présgépnél ez nem történik meg s igy a bor minősége kifogástalan.

A világosi állami gazdaság dolgozói között kitünt jó munkájával Hirja Pavel kádár is, aki nagymértékben hozzájárult a szüret kifogástalan előkészitéséhez. Hirja Pavel azonkivül, hogy kitünt a hordók idejében való javitásában, ovális kádakat készitett. Az ovális kád mintegy 80 centiméter magas és egy kocsi hosszuságának felel meg. Ezt a kádat szüretkor felszerelik a szekérre és igy könnyüszerrel történik mind a felrakás, mind pedig a kirakás. Eddig már kilenc darab ilyen kádat készitett.

E kádak felhasználásának előnyét megjobban megértjük, ha figyelembe vesszük, hogy eddig hordókban szállitották a szőlőt a présgéphez. A hordók magasak voltak és igy nehéz volt a szőlő kirakása.

Még számos példát sorolhatnánk fel, amelyek mind azt bizonyitják, hogy a világosi állami gazdaság dolgozói idejében felkészültek egész évi munkájuk gyümölcsének betakaritására, — a szüretre. Mielőtt távoztam volna, Barna Ferenc elvtárs ezt mondta:

— Szüretkor is jöjjön el, akkor többet tud majd irni.

Megigértem, hogy szüretkor ujra felkeresem a világosi állami gazdaságot.

Hegedüs István

Pártélet

Kommunista nevelést az ifjaknak

Az IPMS Gravura vállalatnál számos fiatal dolgozik. Minden osztályon, minden műhelyben találunk ifju lányokat, fiukat. Közülük többen élmunkások, ujitók vagy észszerüsitők. A vállalat dolgozói büszkék azokra az ifjakra, akik fiatalos lendülettel veszik ki részüket a termelési feladatok megvalósításából.

A vállalatnál dolgozó ifjak nagyrésze IMSz-tag. Az IMSz szervezet igyekszik a párt és a haza iránti szeretetre nevelni tagjait. Az IMSz szervezet bürója munkaterv alapján konkrét feladatot jelölt meg minden tagnak, s a feladatok célja magasabb szinvonalra emelni a szervezeti életet. Felhivta a fiatalokat, hogy becsülettel tegyenek eleget megbizatásuknak, mutassanak jó példát a munkában, fokozzák a termelés ütemét, végezzenek jóminőségü munkát. Az ifjak közül többen tettekkel válaszolnak a felhivásra. Rácz Rozália, Andelean Maria rendszeresen 200 százalékkal tulteljesitik előirányzataikat. Kiss György, Munteanu Alexandru és mások átlagos terveteljesitése is mintegy 200 százalék. Kiss György arról is ismeretes a vállalatnál, hogy ujitó, megkapta az ujitó-jelvényt és a diplomát. A három IMSz-brigád tagjai is tulteljesitik előirányzataikat.

A vállalatnál javult a kultur- és sporttevékenység. A fiatalok kedvenc sportja az evezés, a labdarugás, a sakk és az asztali tenisz. Ezekben a sportágakban sok ifju szerepel. A Gravura vállalatnak nincs külön klubhelyisége s ezért a Május 9 klubhelyiséget látogatják a dolgozók. A vállalat fiataljai közül többen résztvesznek a Poligráfia kulturcsoportjában: a próza- és énekegyüttesben.

Amint a fentiekből kitünik, a Gravurában eredményeket értek el az ifjuság nevelése terén. Terep munkánk alkalmával azonban megállapitottuk, hogy az ifjak nevelésében sok még a hiba. Ez nagymértékben a pártalapszervezet volt bürója gyenge irányitó- és vezetőmunkájának tulajdonitható. Wolf Sándor elvtárs, a pártszervezet volt titkára elhanyagolta az IMSz szervezet politikai vezetését. Megfeledkezett az RMP Központi Vezetősége Politbürójának határozatáról, amely leszögezi, hogy a pártszervezetek titkárai közvetlenül felelnek az IMSz szervezetek tevékenységéért. Ez évben nem elemezték pártgyülésen az IMSz szervezet tevékenységét — noha erre szükség lett volna. Nem vonták felelősségre az IMSz szervezet vezetőségének hanyagul dolgozó tagjait, mint Biris Ladislaut, Munteanu Alexandrut és másokat. A pártszervezet hiányos ellenőrző és irányitó munkájának tulajdonitható az is, hogy az alig néhány hónapja megválasztott IMSz büró tagjai nem dolgoznak megfelelően. Biris Ladislau és Munteanu Alexandru bürótagok felületesen végzik munkájukat, több alkalommal a gyülésről is hiányoznak. Nem kielégitő Toduţ Mariának, — az IMSz szervezet titkárának — munkája sem, mert nem mozgositja kollektiváját a feladatok megvalósitására. Elhanyagolja a tagság ellenőrzését, hogy azok miként teljesitik a szervezettől kapott feladatokat. Csakis igy történhetett meg, hogy az IMSz fallujságán már hónapok óta nem helyeztek el cikket. A fallujság munkájának vezetésével a szervezet Andelean Elena és Varga János IMSz tagokat bizta meg, de ellenőrzés hiányában ezek a fiatalok teljesen elhanyagolják feladatuk teljesitését.

A szervezeti élet más vonatkozásaiban is gyakoriak a hibák. Nézzük például a gyülések megtartásának és azok látogatottságának kérdését. „A gyüléseket mindenkor megtartjuk — mondotta Toduţ Maria, az IMSz szervezet titkára, — még akkor is, ha kétszer-háromszor leéntesitjük a tagokat." Felmerül a kérdés, miért szükséges a tagságot kétszer, sőt háromszor is leértesiteni. A válasz egyszerü: azért, mert a tagok egyrésze nem jelenik meg a gyülésen, s igy a gyülés megtartására más időpontot jelölnek meg. A titkárnő meghivja a vállalat igazgatóját és a pártszervezet titkárát is a gyülésre. De, mint az adatok bizonyitják, ez a módszer sem járt nagy sikerrel. A legutóbbi IMSz szervezeti gyülésen a huszonnégy tagból csak kilenc jelent meg. A gyülést azért megtartották. A gyülés látogatottságának megjavitását kizárólag az ifjak nevelésével lehet biztositani.

A termelési munkában is megmutatkozik a gyenge szervezeti élet, a nevelés hiánya. A példamutató IMSz tagoktól eltérően, többen vannak olyanok, akik selejtes munkát végeznek, rossz példát mutatnak. Cosnita Ecaterina munkájában például sok a selejt, de azért nem törekszik arra, hogy gyarapitsa szakmai ismeretét. Andelean Elena, Handrea Hermina és mások, komolytalanul végzik feladataikat.

Mindennek alaposan meg kell gondolkoztatnia a pártalapszervezet uj büróját. Késedelem nélkül intézkedjenek az IMSz szervezet munkájának megjavitása iránt. Elsősorban fokozott nevelőmunkára van szükség. A pártalapszervezet uj bürója — mint ahogyan azt Nedelco Gheorghe titkár mondja — munkatervbe vették az IMSz tevékenységének pártgyülésen való elemzését, biztositották az IMSz tagok politikai ismeretei továbbfejlesztésének lehetőségét. IMSz politikai tanfolyamot szerveztek, melynek vezetésére jól képzett propagandistát jelöltek. A tanfolyamra az IMSz tagok beiratkoztak. Ezenkivül öt IMSz tag pártoktatáson vesz részt. A pártszervezet munkatervében szerepel az is, hogy időközönként megbeszéléseket szervezznek a fiatalokkal a különböző politikai és gazdasági kérdésekről.

Az eddigi intézkedések helyesek. A pártszervezet uj bürójának mindent meg kell tennie, hogy a mult hibáit kiküszöbölje. Szeretettel, gondosan neveljék a fiatalokat, mert ezáltal fokozódik az ifjak alkotóereje, a párt és a haza iránti szeretete.

Huma Mihály

Egy szakszervezeti csoportfelelős munkája

Dvorcsák István gépész már hosszu évek óta dolgozik az aradi CFR autójavitó műhelyben. Szorgalmas, jó szervező munkásnak ismeri mindenki. Egy éve már, hogy megválasztották szakszervezeti csoportfelelősnek. Az akkori szakszervezeti tevékenység az autójavitó műhelyben igen gyenge volt. Sok vezető és gépész még tagja sem volt a szakszervezetnek. Sokaknak nem volt szakszervezeti könyvük, mások viszont hónapokig nem fizették a tagsági dijat. Ez alapos munkát követelt az ujonnan választott csoportfelelőstől. Ugyancsak nagy feladat megoldása elé állitotta a szakszervezeti csoportfelelőst az is, hogy a javitómühelyben anarchikusan folyt a termelés, rossz volt az anyagellátás és sok volt a holtidő a munkában.

Dvorcsák elvtárs mint csoportfelelős, tervszerüen kezdett a hibák gyors megszüntetéséhez. Elsősorban arra törekedett, hogy valamennyi dolgozót bevonja a szakszervezetbe. Mindenkivel elbeszélgetett, a rámutatott arra, milyen fontos, hogy a dolgozók tagjai legyenek a szakszervezetnek, rámutatott a szakszervezeti tagok jogaira és kötelességeire. Igy felvilágositó munkával sikerült meggyőznie azokat a dolgozókat, akik nem voltak tagjai a szakszervezetnek, hogy kérjék felvételüket.

Az autójavitó műhelyben tevékenykedő dolgozók nagyrésze rendszertelenül fizette tagsági diját, sokan hátralékban voltak. Dvorcsák elvtárs ennek a kérdésnek megoldását is napirendre tüzte. A multban a szakszervezeti tagok nem kapták meg idejében a bélyegeket, s ezért hanyagolták el a tagsági dij rendszeres fizetését is. Dvorcsák elvtárs intézkedett, hogy csoportja tagjai a tagsági dij fizetésekor megkapják a bélyeget is. Igy ma már mindenki rendszeresen fizeti szakszervezeti tagdiját.

Dvorcsák István, mint szakszervezeti csoportfelelős, hozzájárult a termelés növeléséhez is. Nagy figyelmet fordit a dolgozók kulturális szinvonalának emelésére. Gondoskodott arról, hogy csoportja minden tagja ujságokra és folyóiratokra fizessen elő. Időnként csoportgyülést tart, amelyen a termelési és szakszervezeti kérdéseken kivül politikai kérdésekről is elbeszélget. Igyekszik segiteni a tagok egyéni problémáinak megoldásában is, s igy csoportja első az aradi CFR autójavitó műhelyben. A csoporttagok öntudatosan végzik a szakszervezeti munkákat, ugyanakkor fegyelmezetten, önfeláldozóan teljesitik termelési feladataikat is.

Luca Ioan,
levelező

UJITSÁTOK MEG ELŐFIZETÉSEITEKET 1957. ÉVRE A SZOVJET LAPOKRA ÉS FOLYÓIRATOKRA! ELŐFIZETÉSEKET FELVESZNEK A SAJTÓTERJESZTŐ SZOLGÁLATOK, A VÁLLALATI ÉS INTÉZMÉNYI ÖNKÉNTES SAJTÓTERJESZTŐK, POSTAI KÉZBESITŐK ÉS POSTAHIVATALOK

Ujabb összetüzés Izráel és Jordánia határán

LONDON. (Agerpres). TASZSZ.

Londoni hiradás szerint Izráel és Jordánia határán ujabb összetüzésre került sor. A Reuter tudósitója jelenti Jeruzsálemből, hogy a palesztinai ENSz-megfigyelők vezérkarának képviselője bejelentette: Jordánia kormánya panaszt emelt, mert az izráeli csapatok szeptember 10-ről 11-re virradó éjjel ujabb támadást intéztek Jordánia területe ellen.

Panaszában Jordánia rámutat arra, hogy az izráeli csapatok két csoportban támadtak. Az egyik csoport a Hebron-hegyen megtámadott egy jordániai őrhelyet és a levegőbe röpitette az őrség épületét, a másik csoport pedig rajtaütésszerü támadást hajtott végre a segitségül hivott jordániai erősitések ellen.

Az ENSz-megfigyelők vezérkarának képviselője bejelentette, hogy a lövöldözés még szeptember 12-én is tartott.

AMMAN. (Agerpres). A TASZSZ jelenti:

A Reuter hirügynökség Ammanból nyert értesülései szerint a határincidensről érkezett első hirek arról számolnak be, hogy a Hebron-hegy vidékén 19 jordániait megöltek, kettőt pedig megsebesitettek.

Tokió lakosai a szovjet-japán békeszerződés megkötése mellett tüntettek

PEKING. (Agerpres). Az Uj Kina jelenti:

Egy japán tömegszervezet, amely a diplomáciai kapcsolatoknak a Szovjetunióval és a Kinai NK-val való rendezését irta zászlajára, szeptember 10-én nagygyülést rendezett Tokióban. A gyülés részvevői a szovjet—japán tárgyalások mielőbbi befejezését követelték.

A gyülésen Tadataka Szata, a Japán Szocialista Párt egyik vezetője is felszólalt. Beszédében hangsulyozta, hogy pártja véleménye szerint a szovjet—japán diplomáciai kapcsolatok haladéktalan felvétele a legjobb ut Japán függetlenségének és szabadságának kivivására.

Feszült a helyzet ciprus szigetén

LONDON. (Agerpres). Lapjelentések szerint Nicosiában szeptember 11-én tüntetés volt a Ciprus önrendelkezési jogáért harcoló lakossággal szemben alkalmazott brit elnyomó intézkedések miatt. Az angol rendőrség és katonaság szétverte a tüntetőket, több embert letartóztattak.

Harding, a sziget kormányzója elrendelte Nikolasz Rivolasz ciprusi pap deportálását, állitólagos angolellenes tevékenysége miatt.

A lengyel Szejm támogatja a Szovjetunió leszerelési felhivását

VARSÓ. (Agerpres). A PAP jelenti:

A Lengyel Népköztársaság szejmjének 9. ülésszaka befejezte munkálatait. Az ülésszak megvitatta és elfogadta J. Cyrankiewicznek, a Minisztertanács elnökének beszámolóját a kormány tevékenységéről. Az ülésszak jóváhagyta a szejm válaszát a Szovjetunió Legfelső Szovjetjének arra a felhivására, amelyet a leszerelés kérdésében az összes országok parlamentjeihez intézett. A szejm szolidaritást vállal a felhivással s azt teljes egészében támogatja.

Az ülésszak záróülésén jóváhagyták a Lengyel Népköztársaság Államtanácsának a Minisztertanács összetételének módositására vonatkozó határozatait.

—o—

Genfben ülésezik az értelmiségiek II. nemzetközi találkozója

GENF. (Agerpres).

Az értelmiségiek II. nemzetközi találkozója szeptember 10-én Genfben megkezdte munkáját. A találkozón 17 ország küldöttei vesznek részt, köztük a Szovjetunió, Kina, Franciaország, Svájc, Egyiptom, Görögország, Magyarország, Olaszország, az USA, Lengyelország, India, Jugoszlávia küldöttei. A Román Népköztársaságot Mihail Ralea akadémikus és Macovescu egyetemi tanár képviseli.

Az első napon a „Hagyomány és ujitás" kérdéséről tárgyaltak. A vita során felszólalt Ralea akadémikus is.

Eredményesen harcol a forgalmi költségek csökkentéséért

A Közélelmezési Tröszt Vezetőségét is foglalkoztatja szocialista kereskedelmünk egyik központi kérdése, a forgalmi költségek mind nagyobb mértékü csökkentése. Értek is el eredményt. Ez év juliusában 2,20 százalékkal csökkent a forgalmi költség a mult év hasonló időszakával szemben. A Közélelmezési Tröszt nagy forgalmat lebonyolító vállalat, tehát a költségek leszoritása (még ha kismértékben történik is) jelentős eredménynek számitanak.

Követésreméltó módszerek

Ha megvizsgáljuk, hogyan értek el eredményeket, akkor több követésreméltó módszert találunk. Megemlithetjük azt is, hogy a vállalat forgalmi költségeit felosztották az egységek között. (A Közélelmezési Trösztnek 80 egysége van.) Megállapitották, hogy a különböző vendéglők, éttermek, falatozók és cukrászdák milyen költségkeretek között mozoghatnak. Amikor ez megtörtént, táblázatot készitettek, amelyen feltüntették, hogy például valamely cukrászda 150 lej értékü papirt használhat el egy hónap alatt. De feltüntették azt is, hogy milyen villany- és vizfogyasztás terheli az illető egységet.

Figyelmük arra is kiterjedt, hogy az alkalmazottakkal feldolgozták a forgalmi költségek csökkentésének jelentőségét, majd nyomon követték, hogyan tartják be a különböző egységek dolgozói a költség-keretet.

A különböző éttermek, vendéglők, falatozók és cukrászdák dolgozói most jobban ügyelnek arra, hogy a villanyégőket idejében oltsák el, ne felejtsék éjszakánként égve, vagy pedig, hogy a vizcsapokból ne folyjék hiába a viz. Első pillanatra jelentéktelennek látszó cselekményeknek tünnek ezek a megtakaritások, de abból kiindulva, hogy sok kicsi sokra megy, mégis feltétlenül eredménynek számitanak.

Megvalósitás az a tény is, hogy a raktárakat összevonták. Egy központi raktárt létesitettek és igy megtakaritották az addig létezett három raktár fenntartási költségeit, az itt foglalkoztatott dolgozókat pedig más munkára használhatták fel.

Szállitási költségcsökkentést eredményezett az, hogy olyan árucikkeknél, amelyeknél ez megvalósitható volt (bor, sör, pálinka), kiküszöbölték a közbeeső szállitásokat. Igy, az Aradra érkezett ilyen természetü árukat, nyomban a különböző egységekbe irányitották. Sokban hozzájárult a szállitásokra forditott kiadások leszoritásához, hogy minden egységnek kis kézikocsit bocsátottak rendelkezésére.

A közelmultban voltak a Trösztnek olyan üzletei is, amelyek kis forgalmat bonyolitottak le és igy nem fedezték még a rezsi-kiadásokat sem. Ezért olyan módszert alkalmazott a Közélelmezési Tröszt, amellyel sikerült e tehertételtől megszabadulniok. Nem ugy, hogy megszüntették ezeket, hanem százalékra adták ki. Igy a fizetési alap egy része is felszabadult. Ebből az összegből részben a nyári vendéglők számára kisegitő személyzetet alkalmaztak, hogy a kiszolgálás meggyorsuljon.

Jelentős eredménynek számit az a tény is, hogy a fekbér költséget csaknem teljes egészében megszüntették. Ez év első felében mindössze 3000 lejt fizettek ki fekbér cimén. Ugy sikerült a fekbér költséget leszoritaniok, hogy állandóan munkáscsoportokat tartanak szolgálatban (vasárnap kivételével). A munkáscsoportok a nap bármely időszakában akár nappal, akár éjszaka, kinakják a beállitott vagont.

A további költségcsökkentés utja

Most pedig nézzük meg, hogy mi a további költségcsökkentés utja a Közélelmezési Trösztnél.

A hideg-konyhákat, amelyek a falatozók számára készitik az ételeket, összevonják. A néptanácstól kérték, hogy a Horia utcában utaljanak ki számukra egy helyiséget. Ha ez megtörténik, akkor az itt összevonandó hideg-konyha sokkal nagyobb termelékenységgel és kevesebb költséggel dolgozhat majd.

A forgalmi költségek csökkentésének másik utja az, hogy több ugynevezett önkiszolgáló egységet szerveznek az Express-falatozó mintájára. Tervbevették, hogy automatákat is szerelnek fel. A Tröszt egyik technikusa automata-italkiszolgáló készülék megszerkesztésén fáradozik. Az automata, megfelelő nagyságu érme bedobása után, egy csap elforditásával, az előre elkészitett pohárba csurgatja a fél, vagy egy decl bort és pálinkát.

Jelentős fa-szén megtakaritást érnek majd el, ha üzembehelyezik a másik ujitást, a villanyerőre berendezett „gratár-sütőt". A fa-szén megtakaritás mellett ennek az ujitásnak előnye az is, hogy végre eltünik a füst, ami eddig a gratársütés elmaradhatatlan kisérője, tegyük hozzá kellemetlen kisérője volt.

Nehézségek

A Közélelmezési Trösztnél rendkivül fékezi a forgalmi költségek további csökkentésének lehetőségét az, hogy a kiürült üvegeket nem tudják idejében visszaküldeni azoknak a vállalatoknak, amelyek Aradra szállitották a különböző italárukat. Ezért háromszoros költségmegtéritéssel sujitják a Közélelmezési Trösztöt. Ez pedig a forgalmi költségek növekedését vonja maga után.

A Tröszt vezetősége ezért a teljes felelősséget az ITC szállitóvállalatra háritja, mert szerintük nem küld idejében gépkocsit, hogy a kiürült üvegeket visszaszállithassák. Ez a nehézség minden kétséget kizáróan fennáll, de vajon a vezetőség, élen Bellai János igazgató elvtárssal, megtett-e mindent, hogy a nehézséget felszámolhassák. Az érzésünk az, hogy nem. Tehát feltétlenül arra kell törekedniök, hogy megtalálják az üres üvegek idejében történő visszaküldésének módját. Ez szükséges azért, hogy ne sujtsa a vállalatot a késés miatti többlet-kiadás. Tárgyalják meg ezt a problémát az ITC vezetőségével és jussanak olyan megállapodásra, amely felszámolja ezt a kétségtelenül közös hibát.

Messer Sándor

A karlsruhei boszorkányper

Majdnem öt évig tartó, minden alkotmányos szabadságjogot semmibevevő mesterkedés után a bonni kormány — legalább is formálisan — elérte a magaelé tüzött célt: a karlsruhei Szövetségi Alkotmánybiróság 1956 augusztus 17-én betiltotta Németország Kommunista Pártját. Az itélet kihirdetése után Wintrich, a biróság elnöke, azt a kijelentést tette, hogy: „A Szövetségi Alkotmánybiróság határozata a nemzetközi jog elvein alapul."

A történeti adatok fényében Wintrich fenti kijelentése metsző iróniaként hat, mely még élesebben leplezi le a karlsruhei boszorkányper „törvényes alapjait."

Néhány „száraz" történeti adat

1950 szeptember 14-én az Északamerikai Egyesült Államok, Anglia és Franciaország kormányai bejelentették szándékukat, hogy Nyugat-Németországot felfegyverzik és bevonják az Atlanti tömbbe. A következő év januárjában tartott párizsi értekezlet megerősitette a német hadtestek ujrafelállításának „szükségességét."

Ugyanez év szeptember 14-én a három nyugati nagyhatalom külügyminisztereinek Washingtonban tartott értekezletén elfogadták a Nyugat-Németország ujrafelfegyverzésére vonatkozó tervet és elhatározták Nyugat-Németország bevonását a tervezett „Európai védelmi közösségbe."

Válaszul erre Németország Kommunista Pártja 1951 november 15-én követelte, hozzák nyilvánosságra a nyugati hatalmak és Nyugat-Németország között tervezett „általános szerződés" titkos záradékait, valamint azt, hogy a Bundestag szólitsa fel a kormányt, mondjon le e népellenes okmány aláirásáról.

A bonni kormány 1951 november 22-én közölte az „általános szerződés" tervezetét, amely Nyugat-Németországot a nyugati hatalmak csatlósává változtatja és néhány napra rá — november 28-án — könnyen érthető okokból, beadványt intézett a karlsruhei Szövetségi Alkotmánybirósághoz, melyben kérte, nyilvánitsák „alkotmányellenesnek" és tiltsák be Németország Kommunista Pártját, mivel az „a Szövetségi Köztársaság elleni belső agressziós cselekedeteket követ el."

Már az is elgondolkoztató tény, hogy ilyen sulyos vád mellett majdnem öt évig tartott, mig sikerült az itéletet kierőszakolni.

Az előzményekhez tartozik, hogy 1954 augusztus 31-én a francia parlament — a közvélemény nyomására — megbuktatta a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen irányuló „európai védelmi közösség" tervét. Ebbe, a politikájukat ért sulyos csapásba a nyugati imperialista körök nem tudtak belenyugodni. Minden eszközt felhasználtak arra, hogy a „nemzetközi kommunista veszéllyel" ijesztgetve a hiszékenyeket, továbbra is fenn tudják tartani hidegháborus politikájukat. E cél előmozditása érdekében maga Dulles lépett közbe Adenauernél és sürgette a Németország Kommunista Pártja elleni per érdembeli felvételét.

A birósági tárgyalások — hosszabb-rövidebb megszakitások után — 1955 julius 14-én befejeződtek, de még több, mint egy évnek kellett eltelnie, amig ki merték mondani az itéletet. Ez év nyarán az események már gyorsan következtek egymás után. Julius 7-én tették közzé Bonnban a kötelező katonai szolgálatra vonatkozó törvényt, melyet a Bundestag keresztény-demokrata többségének julius 20-án, jelentéktelen szótöbbséggel, sikerült megszavaztatnia. A kommunista párt erre az „Ifjuságunkat meg kell mentenil" jelszóval felelt.

Julius 21-én megváltoztatták a Szövetségi Alkotmánybiróság működési szabályzatát és elrendelték, hogy a biróságnak 1956 julius 31-ig ki kell hirdetnie az itéletet a Németország Kommunista Pártja elleni perben.

Németország Kommunista Pártjának tiltakozását a Szövetségi Alkotmánybiróság működési szabályzatának fentemlitett alkotmányellenes megváltoztatása ellen — természetesen — nem vették figyelembe és augusztus 17-én kihirdették az itéletet, mely törvényen kivül helyezte Németország Kommunista Pártját.

E sokatmondó adatok mellett — melyek világosan bizonyitják, hogy kik és milyen célból szorgalmazták a karlsruhei pert — nem érdektelen közelebbről megismerni, melyek azok

a vádpontok

melyek alapján Adenauerék azt állitották, hogy Németország Kommunista Pártja „célkitüzései és tagjainak cselekedetei révén a Német Szövetségi Köztársaság demokratikus—liberális rendjének, sőt magának a köztársaság létének felszámolására tör."

Elsősorban is „vád" alá helyezték Németország Kommunista Pártja ideológiai felfogását, hogy hü a marxi—lenini elmélethez, osztja a Német Szocialista Egységpárt nézeteit a német kérdés megoldására vonatkozóan, valamint azt, hogy helyesli az NDK-ban felállitott rendszert és ellenzi a bonni kormány által életbeléptetett „rendet."

A második „vádpont" a párt politikai tevékenységére vonatkozik. Eszerint az NKP „megingatja a szövetségi kormányba vetett bizalmat", népszavazást akar szervezni és felszólitja a lakosságot, tanusitson ellenállást az ujrafelfegyverzési tervekkel szemben.

Végül „felforgató tevékenységgel" vádolják a kommunista pártot, mely — ugymond — megsérti a Szövetségi Köztársaság liberális-demokratikus törvényes rendjét, forradalmi harcot folytat a fennálló rend ellen, harcol a szocializmus uralomrajutásáért, a proletariátus diktaturájáért. Szervezi a Nemzeti Arcvonalat, melynek célja „a hatalom átvétele egész Németországban és a nyugatnémetországi politikai rendszer felszámolása."

E vádpontokkal kapcsolatban idézzük a leghivatottabbak véleményét. Egy nemzetközi jogász-bizottság, — melynek tagjai ismert jogtudósok: Léon Lyon-Caen, a francia semmitőszék tiszteletbeli első elnöke, Saverio Brigante, az olasz semmitőszék tiszteletbeli első elnöke, Mario Berlinguer képviselő, ugyanannak a semmitőszéknek ügyvédje, Francesco Cerabona olasz szenátor, volt miniszter, John Elton londoni ügyvéd és mások voltak — megvizsgálta Németország Kommunista Pártja tevékenységét és a karlsruhei perről hosszabb nyilatkozatot adott ki.

Az első vádponttal kapcsolatban a következőket jelentették ki: „Ahelyett, hogy bebizonyitotta volna az NKP tevékenységének alkotmányellenes voltát, a Szövetségi Köztársaság elsősorban is e párt tanainak elemzésével foglalkozott és megkisérelte megcáfolni a marxi—lenini elméletet... Függetlenül attól, hogy mi a véleményünk a marxista szocializmusban rejlő veszélyekről, avagy ennek érdemeiről, vajon megengedhető-e, hogy egy világnézet per tárgyát képezze, lehetséges-e, hogy egy tudományos elméletet állitsanak a vádlottak padjára? Elfogadhatjuk-e azt, hogy egy kormány a birósághoz forduljon, hogy az döntse el, vajon a szocializmus a szabadság és demokrácia magasabbrendü formája-e vagy sem?"

A második vádpontban foglaltak alaptalanok. Akárki előtt világos, hogy Németország Kommunista Pártja által kifejtett politikai tevé-

(Folytatása a 4-ik oldalon)

A világon kétmilliárd ember harcol közösen a békéért és a testvériségért

Szovjet-indonéz közös nyilatkozat

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

Szeptember 11-én este szovjet—indonéz közös nyilatkozatot irtak alá a Nagy Kreml Palotában.

Szovjet részről A. A. Gromiko, a Szovjetunió külügyminiszterének első helyettese, Indonézia részéről pedig R. Abdulgani külügyminiszter irták alá a nyilatkozatot. A nyilatkozatban egyebek között a következők állnak:

A Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége Legfelső Szovjetje Elnökségének meghivására Szukarno, Indonézia köztársasági elnöke 1956 augusztus 28-tól szeptember 12-ig hivatalos látogatást tett a Szovjetunióban.

Ez a látogatás megerősitette a baráti érzelmeket és elmélyitette a két ország közti megértést. A Szovjetunió kormányának vezetőivel és a Szovjetunió népével való találkozások megerősitették a két ország közti jóakaratot és megbecsülést. A látogatás ideje alatt megbeszélések folytak, amelyeken szovjet részről a többi között részt vett K. J. Vorosilov, a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének elnöke, Sz. R. Rasidov, a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének alelnöke és az Üzbég SzSzK Legfelső Szovjetje Elnökségének elnöke, N. Sz. Hruscsov, a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének tagja, N. A. Bulganyin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke, A. I. Mikoján, a Szovjetunió Minisztertanácsának első alelnöke, M. G. Pervuhin, a Szovjetunió Minisztertanácsának első alelnöke, I. G. Kabanov, a Szovjetunió külkereskedelmi minisztere, A. A. Gromiko, a Szovjetunió külügyminiszterének első helyettese. Indonézia részéről jelen voltak: Szukarno elnök, Ruszlan Abdulgani külügyminiszter, valamint L. N. Palar és Szuvito Kuszumovidagdo, az indonéziai külügyminisztérium tagjai.

A tárgyalások a szivélyesség, a kölcsönös megértés és kölcsönös megbecsülés légkörében folytak le; a tárgyalások keretében érintették egyes nemzetközi kérdéseket, valamint a Szovjetunió és Indonézia Köztársaság közti együttműködés kérdéseit.

A tárgyalások alapján a felek kijelentik a következőket:

1. A két ország egymásközti kapcsolatait a területi sérthetetlenség és a szuverénitás kölcsönös tiszteletbentartásának elveire, a belügyekbe való kölcsönös benemavatkozás, a kölcsönös megnemtámadás, az egyenlőség és a kölcsönös előnyök, a békés együttélés elveire alapozza.

2. Egyes nemzetközi kérdésekben, mint amilyen a leszerelés, a gyarmati rendszer elleni harc, az atomfegyver és termonukleáris fegyverek használatának és kipróbálásának eltiltása tekintetében, stb., a Szovjetunió és Indonézia Köztársaság a bandungi értekezlet szelleméhez és elveihez igazodik.

A Szovjetunió és Indonézia Köztársaság ezenkivül kijelenti, hogy a katonai paktumok nem járulnak hozzá a nemzetközi feszültség enyhülésére irányuló s a világbéke megvalósításához felette szükséges erőfeszitésekhez.

Ezzel kapcsolatban a felek nemcsak természetes ténykedésnek tekintik, hogy Kinának meg kell adni az őt jogosan megillető helyet az ENSzben, hanem elismerik, hogy ez épitő hozzájárulás lenne az általános béke ügyéhez.

A Szuezi-csatorna övezetében jelenleg kialakult helyzettel kapcsolatban a két fél kijelenti, hogy e kérdés megoldását békés uton kell megvalósitani, Egyiptom teljes szuverénitásának és méltóságának tiszteletbentartása alapján.

3. A Szovjetunió és Indonézia Köztársaság közti barátság szellemének természetes fejlesztésére vonatkozólag megegyezés jött létre az egyenlőség és a kölcsönös előnyök alapján megvalósitandó kereskedelmi, müszaki és gazdasági együttműködés létrehozásáról. A két fél ezzel kapcsolatban kifejezte teljes bizonyosságát abban, hogy a Dzsakartában jelenleg folyó tárgyalások eredményeként technikai-gazdasági megállapodás jön létre és hogy a Szovjetunió a többi között hosszulejáratu hitelt fog nyujtani Indonézia Köztársaságnak, amely a Szovjetuniónak nyersanyagokat és más árukat fog szállitani.

4. A kulturális együttműködés terén a két fél megállapodott abban, hogy küldöttség-cseréket szervez, főiskolai hallgatók és kulturális szakemberek, különösen müvészek és tudósok, stb. között.

5. A két fél teljes megelégedését fejezi ki a Szovjetunió és Indonézia Köztársaság vezetői közt létrejött személyes kapcsolatok felett és egyuttal kifejezi azt a meggyőződését, hogy a lefolyt eszmecsere elő fogja mozditani a Szovjetunió és Indonézia Köztársaság baráti kapcsolatainak megerősitését. E kapcsolatok javára válnak mind a Szovjetunió népének, mind Indonézia Köztársaság népének, valamint a világbéke ügyének.

6. Szukarno, Indonézia Köztársaság elnöke meghivta K. J. Vorosilovot, a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének elnökét, hogy egy számára alkalmas időpontban látogasson el Indonéziába.

Vorosilov elnök a meghivást köszönettel elfogadta.

A moszkvai nagygyülésen

K. J. Vorosilov és Szukarno beszéde

MOSZKVA. (Agerpres.) TASZSZ.

A szovjet—indonéziai barátság jegyében megtartott moszkvai nagygyülésen — amelyről lapunk tegnapi számában már hirt adtunk — K. J. Vorosilov beszédében egyebek között a következőket mondta:

A Szovjetuniónak és Indonéziának azonos az álláspontjuk az egész földkerekség népeit foglalkoztató, időszerü fő kérdésekben — a béke megőrzésének, megszilárditásának és az általános biztonságnak a kérdésében. Indonéziának és a Szovjetuniónak, akárcsak minden más ország népeinek létérdeke a béke megőrzése és az aktiv harc ezért a magasztos célért.

Szukarno elnök és a kiséretében levő indonéziai személyiségek látogatása a Szovjetunióban azt bizonyitja, hogy békeszerető országaink baráti kapcsolatai sikeresen bontakoznak ki. A Szovjetunió és Indonézia kapcsolatainak megerősödése és kibontakozása annak köszönhető, hogy az egész világon ismert öt elven alapulnak, azokon az elveken, amelyeket a Kinai Népköztársaság és India mondottak ki és amelyeket azután a bandungi értekezlet elfogadott.

Ha ezt az öt elvet valamennyi ország magáévá tenné, akkor kétségtelenül létrejönne a béke szilárd épülete.

Igen tisztelt vendégeink — Szukarno elnök és a kiséretében levő indonéziai államférfiak — látogatása nemzetközi jelentőségü esemény. Ujabb bizonyiték arra, hogy napjainkban a népek nem a kardcsörtetést és az atombombával való fenyegetőzést értékelik, hanem a népek baráti együttműködésére törekszenek egyenjoguságuk, függetlenségük és szuverénitásuk, nemzeti szokásaik és vivmányaik, nemzeti kulturájuk tiszteletbentartása alapján. Csakis az ilyen nemzetközi kapcsolatokat fogadják helyesléssel az összes népek.

Szukarno, az Indonéziai Köztársaság elnöke, egyebek között a következőket mondotta beszédében:

Önök tiszteletüket nyilvánitják irántam. De tudom, hogy voltaképpen nem a magánembert tisztelik bennem, nem magát Szukarnót, vagy — ahogyan Önök neveznek — Karno testvért. Tudom azt is, hogy tiszteletük nemcsak a kiséretemben levő küldöttségnek szól, hanem a hazája függetlenségéért és szabadságáért küzdő nyolcvan milliós indonéz népnek.

Mi 1945-ben létrehoztuk öt elven alapuló köztársaságunkat. Ez az öt elv a következő: az Istenben való hit és minden vallás tisztelete, nemzeti egység, humanitás, szuverénitás és társadalmi igazság.

Barátságban óhajtunk élni a világ minden népével, következésképpen erélyesen és kitartóan ellenezzük az imperializmust és a gyarmati rendszert, bármilyen formában nyilatkozzék is meg. Mi nemcsak Indonézia szempontjából, hanem világviszonylatban ellenezzük az imperializmust és a gyarmati rendszert.

Ezektől az elvektől vezettetve, más országokkal együtt értekezletet hivtunk össze Bandung városában. A bandungi értekezletet, mely világszerte az ázsiai és afrikai országok értekezleteként vált ismertté — a békés együttélés elvei alapján hivtuk össze. Ma nemcsak Indonézia alapozza életét e nagyszerü elvekre. Minden ázsiai és afrikai ország lakossága csatlakozott ezekhez az elvekhez. S ha számba vesszük az egész haladó emberiséget, a Szovjetuniót, kitünik, hogy a világon kétmilliárd ember harcol közösen a békéért és a testvériségért. A földgolyó lakosságának már több mint háromnegyed része tette magáévá ezeket az elveket, a világ népének több mint háromnegyed része halad együttesen az örök, szilárd világbéke ragyogó célja felé.

A Szovjetunió már régen világhirnévre tett szert, de a világ népeinek egy része voltaképpen nem ismeri jól a Szovjetuniót. Akadnak olyan emberek is, akik azt állitják, hogy a Szovjetunió szeret háboruskodni hogy a szovjet nép az agresszió hive, s hogy magatartása fenyegető. Két hete időzöm a Szovjetunióban. Beutaztam az országot keresztül-kasul, jártam északon és délen. Nem száz meg ezer emberrel találkoztam, hanem tizezer emberrel, százezer emberrel. S most az egész világ szine előtt kijelenthetem: a Szovjetunió népe nem akar háborut, a Szovjetunió népe békeszerető nép.

Barátaim! Ellátogattam más országokba is, megismerkedtem más országok népeivel is és elmondhatom, hogy ők szintén a béke hivei. A földkerekség minden népe a békét óhajtja, békére áhitozik.

S ha valamennyien felemeljük szavunkat és békét követelünk, ha együtt kiáltjuk: „Békét, békét, békét!", akkor elérkezik az az óra, elérkezik az a nap, amelytől kezdve az egész földkerekségen békében élnek majd a népek.

Lenin-renddel tüntették ki Szukarno elnököt

K. J. Vorosilov szeptember 11-én a Kremlben fogadást rendezett Szukarno elnök tiszteletére.

K. J. Vorosilov a fogadáson beszédet mondott s a többi között bejelentette, hogy a Szovjetunió Legfelső Szovjetjének Elnöksége Szukarno elnököt a Szovjetunió legmagasabb érdemrendjével, a Lenin-renddel tünteti ki.

K. J. Vorosilov, a Lenin-rend átnyujtásakor a következő szavakat intézte Szukarno elnökhöz:

Szeretett barátunk, igen tisztelt vendégünk, Excellenciád!

Amikor e magas kitüntetést átnyujtom Önnek, meg kell mondanom, hogy ezt a kitüntetést nemcsak a Legfelső Szovjet, nemcsak a Szovjetunió kormánya, hanem — szive mélyéből — az egész nagy szovjet nép adja Önnek. Nincs egyetlen ember az egész országban, aki ne értene egyet az Ön kitüntetésével. Meggyőződésem, hogy az indonéziai nép is ugy fogja tekinteni ezt a kitüntetést, mint amit az egyszerü szovjet emberek adtak, akik arra törekszenek, hogy az egész világ népei testvérként éljenek, hogy sohase kerüljön sor az átkozott háborura földünkön. Engedje meg, hogy üdvözöljem Önt e magas kitüntetésért! (Taps. Felhangzik Indonézia himnusza).

Szukarno elnök válaszbeszédében a többi között a következőket mondotta:

Kedves barátaim! Vorosilov elnök: Kedves elvtársak!

Ez a fogadás nagy esemény számomra. Életem végéig emlékezni fogok erre az estére. Ez az este nemcsak bucsuest számomra, amelyet Vorosilov őexcellenciája rendezett, hanem más okból is feledhetetlen lesz, hiszen ezen az estén tüntettek ki a Szovjetunió legmagasabb érdemrendjével, a Lenin-renddel. Vorosilov, elnök a kitüntetés átnyujtásakor annak az óhajának adott kifejezést, hogy erősödjék a Szovjetunió és Indonézia népeinek barátsága. A magam részéről ugyanezt kivánom.

Mélységes hálámat fejezem ki Önöknek, mindannyiuknak s különösen a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének e magas kitüntetésért. Ugy tekintem ezt a kitüntetést, mint amivel nem engem személyesen, hanem az egész 80 milliós indonéziai népet tüntették ki, amely nélkül én sem volnék semmi.

★

Szeptember 12-én a moszkvalak elbucsuztak a központi repülőtérről Jugoszláviába induló Szukarno elnöktől és kiséretétől. A repülőtéren mondott rövid beszédében Szukarno elnök mégegyszer megköszönte a szeretetteljes baráti vendéglátást.

Vita az angol Alsóházban a Szuezi kérdéssel kapcsolatban

LONDON. (Agerpres).

Szerda délután kezdődtek meg az angol Alsóházban a szuezi-kérdéssel kapcsolatos viták.

Az alsóházi vita elején felszólalt Eden miniszterelnök. Röviden ismertette a Szuezi-csatorna kérdését és a Szuezi-csatorna Társaságnak az egyiptomi kormány részéről történt államositását „törvénytelennek" minősitette.

A Reuter hirügynökség megállapitja, hogy a laburista képviselők „képtelenség", „ostobaság" közbekiáltásokkal fogadták Edennek azt a kijelentését, hogy a csatorna államositásával Nasszer elnök felborította a csatorna övezetében megállapitott rendszer egyensulyát és hogy megsemmisitette a rendszer további működésének garanciáit. Eden azt próbálta bizonygatni, hogy az angol—francia katonai intézkedéseket egyöntetüen indokoltnak ismerik el.

Eden ezután bejelentette, hogy Anglia és Franciaország levelet intéztek az ENSz Biztonsági Tanácsához, amelyben tájékoztják a tanácsot a helyzetről. Eden hozzátette, hogy a levélben nem kérik a Biztonsági Tanács közbelépését, de sor kerülhet erre a lépésre, ha a szükség megkivánja.

Az angol miniszterelnök hasonlóképpen bejelentette, hogy Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok közötti tanácskozások után megalakitották a Szuezi-csatorna használóinak szervezetét. Eden kijelentette, hogy ez a szerv ideiglenes jellegü és előkészíti a talajt olyan állandó rendszer létrehozására, amelyet az összes érdekelt felek teljes hozzájárulásával létesitenek majd.

Eden kifejtette, hogy ennek a szervezetnek elvben a következő jellege lesz: A csatorna használói szervezetének tagjai az Egyesült Államok, Franciaország és Anglia lesz. A csatorna többi főbb használóinak javasolni fogják, hogy csatlakozzanak a szervezethez. A szervezet révkalauzokat alkalmaz és magára vállalja a felelősséget a csatornahajózás egybehangolásáért. Az egyiptomi hatóságoknak javasolni fogják, hogy müködjenek közre a csatornán való maximális hajóforgalom biztositása érdekében.

Eden nyilatkozata szerint előirányozták, hogy Egyiptom a szervezet részéről megfelelő összeget kapjon az általa rendelkezésre bocsátott eszközökért, mégis a csatornán való átkelés diját /ennek a szervezetnek kellene, hogy a csatorna használói fizessék, nem pedig az egyiptomi szervezetnek. Ennek bejelentésekor a laburista képviselők a következőket kiáltották: „Mondjanak le!", „Ez szándékos provokáció!", „Különös módja ez a béketörekvéseknek!"

Az angol kormány katonai előkészületeiről szólva Eden azt állitotta, hogy a katonai módszerek indokoltak voltak egy hónappal ezelőtt és ma is azok és hogy a kormánynak nincs szándékában enyhiteni ezeket az intézkedéseket. Ezzel kapcsolatban Eden utalt a francia hatóságok katonai előkészületeire is.

Befejezésül Eden kijelentette, hogy az angol kormány „továbbra is a békés megoldás mellett foglal állást, mindaddig, mig kilátás van ilyen rendezésre".

Ezután Gaitskell, az ellenzék vezetője szólalt fel. Rámutatott arra, hogy az Eden miniszterelnök által bejelentett intézkedések arra alkalmasak, hogy még jobban fokozzák a szakadást Nagy-Britanniában. Gaitskell a laburista ellenzék nevében birálta a kormány szuezi politikáját, de mégis kijelentette, hogy nem ért egyet az egyiptomi kormánynak a csatorna államositására hozott intézkedésével. A laburista vezető kijelentette, hogy véleménye szerint a konzervativ kormánynak a hágai nemzetközi döntőbiróság elé kellett volna terjesztenie a Szuezi-csatorna kérdését, követelve az államositott társaság kártalanitását és szavatosságot a csatornán való hajózásra nézve.

Gaitskell elitélte a kormány intézkedéseit és kijelentette, hogy az ellenzék a következő két lényeges kérdésben a kormánytól eltérő álláspontot foglal el: erőszak alkalmazása a probléma megoldása eszközeként (ezzel a laburista párt nem ért egyet) és a kormánynak az ENSz-el szembeni magatartása. Ezzel kapcsolatban a France Presse tudósitója közölte, hogy a laburista parlamenti csoport szerda reggel, az alsóházi vita megkezdése előtt lefektette a párt álláspontját ebben a kérdésben és elhatározta, követelni fogja a kormánytól, hogy a szuezi kérdést terjessze az ENSz elé, ne alkalmazzon erőszakot az ENSz hozzájárulása nélkül és ne engedje meg, hogy a csatorna övezetében lévő francia és angol révkalauzok elhagyják munkahelyüket.

Gaitskell veszélyes és provokáló intézkedésnek minősitette azt, hogy a csatornát használó országok ujonnan létesitett szervének joga lenne saját révkalauzokat használni és a csatornán való átkelésért illetéket beszedni.

Gaitskell végül hangoztatta, hogy az erőszak alkalmazása a szuezi kérdésben semmivel sem indokolható.

Clement Davies, a liberális párt vezetője szintén birálta a konzervativ kormány katonai intézkedéseit. A kormány intézkedései alapján — mondotta Davies — azt lehetne hinni, hogy nem is létezik ENSz-alapokmány.

Arthur Henderson laburista képviselő kijelentette, hogy a jelenlegi helyzet komoly próbára teszi a kormánynak azt a törekvését, hogy tiszteletben tartsa az ENSz alapokmányból eredő kötelezettségeit.

A laburista Arthur Blankinham elitélte a csatornát használó országok szervezetének felállitására irányuló angol—francia—amerikai tervet, amely, mint mondotta, még sulyosabbá teszi a szuezi konfliktust.

Az ülésen Eden javasolta, fogadjanak el határozati javaslatot, amelyben jóváhagyják a kormány akcióit a szuezi kérdésben. A laburista ellenzék módositást javasol, amely elitéli, hogy a kormány nem hajlandó az ENSz-hez fordulni és amelyben követeli, hogy Anglia csak is az ENSz alapokmányának megfelelően folyamodjék erőszakhoz és tartózkodjék minden kihivó akciótól.

—o—

Eisenhower elnök sajtóértekezlete

WASHINGTON. (Agerpres.)

Eisenhower elnök szeptember 12-én a Fehér Házban sajtóértekezletet tartott, amelyen csaknem kizárólag a Szuezi kérdéssel foglalkozott. Az elnök „kiábrándultságának" adott kifejezést afölött, hogy az egyiptomi kormány elutasitotta az ötös bizottság javaslatait, majd utalt az egyiptomi kormány szeptember 10-i jegyzékére. Eisenhower véleménye szerint a jegyzék semmi egyebet nem tartalmaz, mint ajánlást, hogy hivjanak egybe ujabb értekezletet. Eisenhower elutasitotta egy ujabb értekezlet egybehivásának gondolatát. Ennek ellenére kijelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya komolyan tanulmányozni fog minden Egyiptom által előterjesztett javaslatot.

Arra a kérdésre, hogy az Egyesült Államok támogatni fogják-e Angliát és Franciaországot abban az esetben, ha ezek az országok esetleg erőszakhoz folyamodnának, Eisenhower azt válaszolta, hogy ha a hadmüveletek megkezdéséről lenne szó a jelenlegi feltételek mellett, akkor bizonyos, hogy nem tennék ezt. Eisenhower hozzáfüzte azonban, hogy az Egyesült Államok elismeri, Anglia és Franciaország számára nincs más alternativa, mind az erőszakhoz való folyamodás, ha minden békés eszköz ellenére Egyiptom a csatorna békés használata ellen irányuló agressziót inditana. Válaszként arra a kérdésre, hogy indokolt-e az erőszak alkalmazása abban az esetben, ha az angol és francia révkalauzok elhagynák munkahelyüket és ez nehézséget okozna a csatorna hajózásban, Eisenhower kijelentette, hogy ez nem jelenti azt, hogy jelenleg indokolt lenne az erőszak alkalmazása Anglia és Franciaország részéről.

A karlsruhei boszorkányper

(Folytatás a 3-ik oldalról)

kenység teljesen törvényes egy olyan államban, amely magát demokratikusnak nevezi. Az a tevékenység, amellyel az NKP-t vádolják, hasonló bármelyik ellenzéki párt tevékenységéhez. Maradna hát a harmadik „vádpont", a felfogató tevékenység. Ezzel kapcsolatban ujra idézzük a fentemlitett bizottság véleményét: „Várható lett volna, hogy a vád képviselői bizonyitékokat mutassanak be a felfogató tevékenységre vonatkozóan (szabotázs-, terror-cselekmények, kémkedés, erőszak, összeesküvések), melyek révén az NKP megkisérelte volna megdönteni a köztársaságot, vagy felszámolni az alkotmányt. A biróság ülésein felvett jegyzőkönyvek áttanulmányozása nem tette lehetővé számunkra ilyen bizonyitékok létének megállapitását."

És a bizottság végkövetkeztetése: „A kormány következtetései nem a tényeken, hanem okoskodásokon és nézeteken alapulnak. Ezek egy lehető legönkényesebben értelmezett elmélet feltételezett következményei ellen irányulnak... A pennél alkalmazott egész hivatalos eljárás ugy tünik, nekünk, mint egy politikai ellenfélnek per utján való félreállitására irányuló kisérlet."

A karlsruhei itélet aljasságának és jogtalanságának teljes megértéséhez nézzük meg azt is, hogy

kik és hogyan képviselték a vádat?

A vádat előterjesztő Lehr miniszter már az első világháboru idején ismertté vált a munkás-szervezetek üldözése révén. Mint képviselő, Hitler uralomra-juttatása mellett szavazott és Düsseldorf polgármesterekként irányitotta a zsidóüldözéseket. 1951-ben a fasizmus visszaállitása mellett foglalt állást. Lehr utódja, Schröder belügyminiszter annak idején SA Sturmführer volt. A kormány szóvivője, Lox, ugyancsak hűséges kiszolgálója volt Hitlernek a náci rendszer egész uralma alatt.

Wintrichnek, az Alkotmánybiróság elnökének, Bajorország egykori náci Gauleitere működési bizonyitványt állitott ki, mely szerint birói tevékenysége folyamán „feddhetetlen nemzeti szocialista öntudatról tett tanubizonyságot."

A fentiekhez nem kell különösebb kommentár, hiszen minden józan ember könnyen beláthatja, mennyire „tárgyilagos és részrehajlásmentes" lehetett az NKP perének tárgyalásánál az a biróság, melynek hangadói ilyen hétpróbás nácik voltak.

Nem kevésbé jellemző az sem, hogy a vádlott — a kommunista párt — nem kapott megfelelő képviseletet a tárgyalásokon. A párt képviseletére kijelölt négy vezető elvtárs közül kettőt, Fritz Rische-t és Josef Ledewohn-t a bonni kormány letartóztatta és nem adott nekik alkalmat arra, hogy felkészüljenek a perre. Még kihallgatásukat is csak hónapok után rendelték el. Az NKP másik két vezetője, Max Reimann és N. Fisch ellen elfogató parancsot adtak ki, igy ők nem jelenhettek meg a tárgyaláson saját szabadságuk kockáztatása nélkül.

A biróság — minden jogszokással ellentétben — „titkos" adatokat és dokumentumokat használt, melyeket nem közöltek a vádlottak képviselőivel és amelyek az egész per folyamán ismeretlenek maradtak. Kézenfekvő az a feltételezés, hogy a valóságban nem is léteznek.

A vádló feladata bebizonyitani a vádlott bünösségét. A Szövetségi Alkotmánybiróság azt a merőben „ujszerü" elvet fogadta el, hogy a vádlottnak kell bebizonyitania ártatlanságát, mivel „szocialista nézetei bizonyitékai bünösségének."

Egy részrehajlásmentes biróság előtt a vádnak és a védelemnek azonos jogai vannak. De az alkotmánybiróság, mely elfogadta a vád bármely „bizonyitékát", a védelem által javasolt tiz bizonyitékból kilencet visszautasitott.

A védelemtől állandóan megvonták a szót, a vád képviselőinek ellenben megengedték, hogy nyiltan fenyegessék a vádlott ügyvédeit.

Milyen lényeges dologban különbözött tehát a karlsruhei per a Hitler idejében rendezett perektől, a középkori boszorkányperektől?

★

„Megtörtént a szörnyüség", ahogy Németország Kommunista Pártja a párt törvényenkivül helyezése után kiadott nyilatkozatában mondja. Németország Kommunista Pártját hamis, be nem bizonyitott, képmutató vádak alapján, törvénytelen módon lefolytatott birói eljárással betiltották, de ez csak pillanatnyi sikert jelent Adenauerék számára.

Németország Kommunista Pártjának nyilatkozata leszögezte: „Ami nem sikerült Hitlernek, Göringnek és Himmlernek, az nem fog sikerülni Adenauernek, Schrödernek és Loxnek sem. Németország Kommunista Pártja él és élni fog. Élni fog és a német munkásosztály élén fog haladni. Azok fölött, akik ma kimondták a kommunista párt elleni itéletet, holnap az egész német nép fog itéletet mondani. A történelem el fogja seperni azokat, akik továbbra is utját állják népünk ujraegyesitésének egy nemzeti, független, demokratikus, békés államban."

Szabó Mária

Ma filmszinházainkban

Dózsa György szeptember 17-ig: AZ UJ EMBER KOVÁCSA. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Nicolae Balcescu szeptember 16-ig: A KARAVÁN. Előadások: 3, 5, 7 és 9-kor. Herbák János szeptember 16-ig: VÁLLALOM A FELELŐSSÉGET. I. L. Caragiale szeptember 16-ig: MERENYLET A KIKÖTŐBEN. Ifjuságí szeptember 16-ig: A HŰSÉG PRÓBÁJA. Solidaritatea (Gáj) szeptember 16-ig: LEJÖTTEK A HEGYEKBŐL. Maxim Gorkij (Mikelaka) szept. 16-ig: RIADÓ A HEGYEKBEN. December 30 szeptember 15—16-ig: KÁRTYAVÁR. Ilie Pintilie (Gradiste) CFR szeptember 14—16-ig: KUTYAFEJŰEK.

A „Vörös Lobogó" szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. szám. Telefon: Szerkesztőség: 33-02, 33-05, 30-87, 35-69. Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 20-77. Intreprinderea Poligrafică Arad.
Taxa poștală plătită în numerar. conf. aprobării Nr. 53—1945